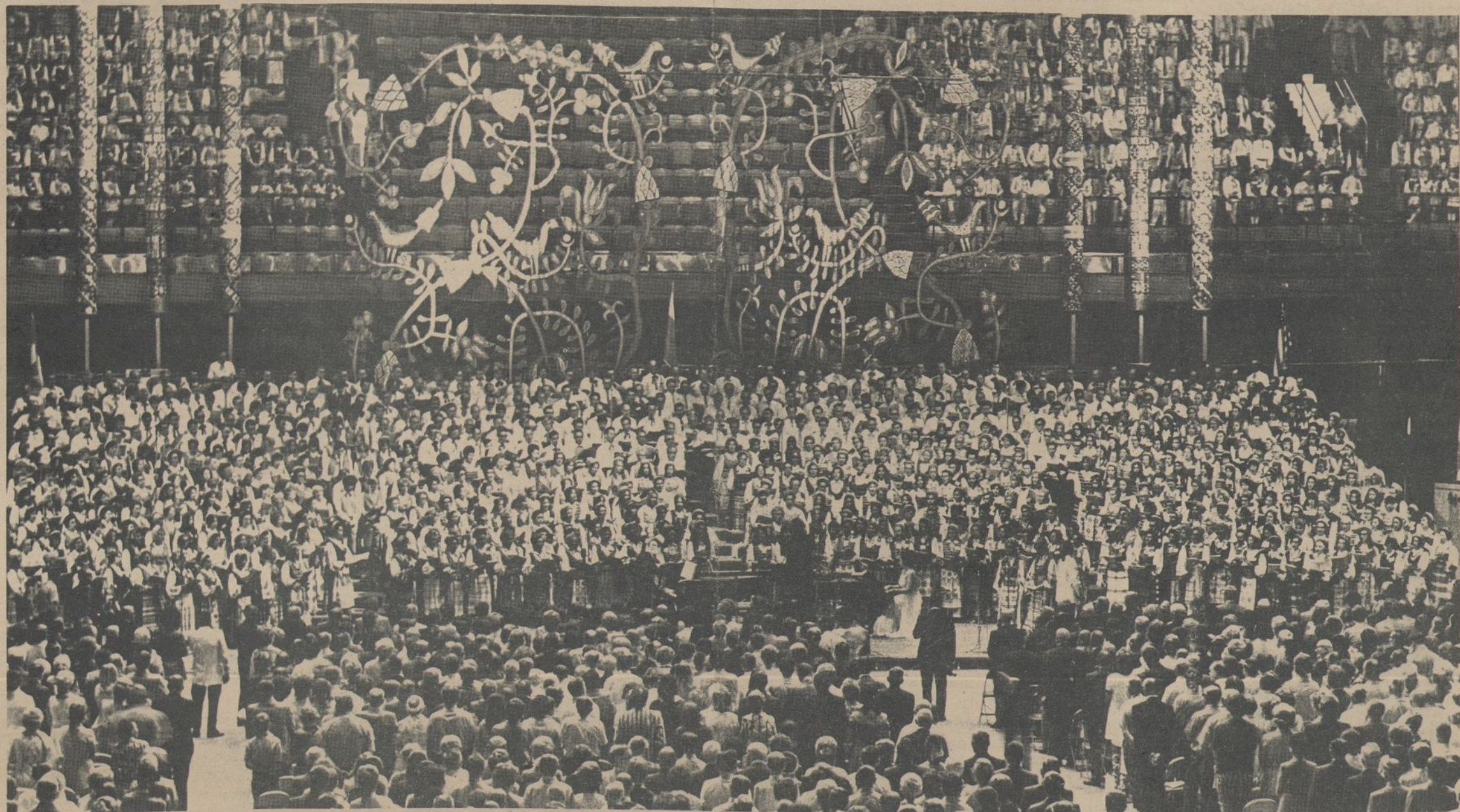

ISPŪDINGA DAINŲ ŠVENTĖ

Ketvirtoji Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados lietuvių dainų šventė įvyko 1971 m. liepos 4 d. International Amphitheatre, Chicagoje.

Šventė pradėta vėliavų įnešimu ir dainininkų paradu. Atidarė Komiteto pirmininkas dr. Gediminas Balukas, trumpu žodžiu pasveikindamas choristus, vadovus, dirigentus ir visus dalyvius. Taip pat pristatė ir garbės svečius. Sveikini- mo žodį tarė ir Cook aps. viršininkas George Dunne, geras lietuvių draugas.

Didingai nuskamba Amerikos ir Lietuvos himnai bei malda už tėvynę. Dirigentas V. Mamaitis.

Programa

Programa suskirstyta į tris dalis: jungtinis choras, išpildęs liaudies ir kitų su- kurtas dainas, lituanistinių mokyklų choras ir kantata "Lietuvos šviesos keliu".

Pirmoje dalyje pasirodo dirigentas A. Kačanauskas su trimis dainomis: Meno daina — J. Tallat-Kelpšos, Mergužėlė lelijėlė — J. Bendoriaus ir Oi, kad išauštų — J. Žilevičiaus.

B. Jonušas diriguoja: Eiu per kiemą — B. Jonušo ir Pirmyn į kovą — A.

A. JUODVALKIS

Aleksio (Malonų) ispūdį sudarė A. Aleksio pristaty- mas. Visi atsistojimu ir gausiu plojimu pagerbė ve- teranų kompozitorių).

V. Verikaitis diriguoja irgi dvi dainas: O, lekia, le- kia — M. K. Čiurlionio ir

Atsisveikinimas su giria — St. Šimkaus.

Pirmąjį jungtinio choro pasirodymą užbaigia diri- gentas P. Armonas su šio- mis dainomis: Oi, toli, toli — St. Gailevičiaus, Nei vė- jas pučia — K. V. Banaičio ir Jaunystės maršas — J. Stankūno.

Jei pradžioje jautėsi tam- tikras išsiblašymas ir drą-

sos stoka, tai pabaigoje choras įgavo formą ir bal- sai skambėjo galingai.

Lituanistinių mokyklų choras

Jungtinį vaikų chorą su- darė įvairių mokyklų moki- niai; pradedant 8 metų pi- piriukais iki 17 metų mer- ginų.

Pasirodžius dirigentui St. Sližiui ir mostelėjus magiš- ką lazdele, visi jaunieji dainininkai sustojo ir pasi- ruošė atlikti savo uždavinį. Choras išpildė: Mūsų žemė Lietuva — B. Budriūno, Ant ežerėlio rymojau — V. Banaičio ir F. Strolis, Tė- velių kraštas — St. Sližio ir Tėvynė šaukia — J. Ber- tulio.

Buvo gražu žiūrėti, kai mažieji dainininkai įsistip- rėję į ekspresyvių dirigentą pasiduoda jo magiškos laz- delės galiai.

Dirigentas F. Strolis pa- sirodė taip pat su keturio- mis dainomis: Šėrėm žirgus Gardine ir Partizano mir- tis — F. Strolis, Į mokyk- lėlę — J. Kazėno ir Su mokslu į rytojų — J. Zda- niaus.

Chorui pritarė net 9 akordeonai.

Jaunųjų choras, nors su- rinktas iš įvairių vietovių, labai skirtingo amžiaus, ne- susipainiojo, nepaklydo, bet pasidavė dirigentų valiai. Dirigentai, nors skirtingo temperamento, sugebėjo šią masę apvaldyti.

Kantata

Paskutiniuoju programos punktu buvo išpildyta kan- tata Lietuvos šviesos keliu

VIRŠUJE: Jungtinis cho- ras (suaugusių) IV-je Dai- nų šventėje Chicagoje.

Z. Degučio nuotrauka

— B. Budriūno (žodžiai B. Brazdžionio). Šio partij- atliko solistai Prudencija Bičkienė ir Jonas Vaznelis. Dirigavo pats kantatos au- torius B. Budriūnas.

Kantata nuskambėjo la- bai gražiai ir didingai. So- listai ir choras parodė visą savo galybę. Publikai karš- tai plojant ir valiojant, bu- vo priversti kartoti.

Chorams a k o m p o n a v o jauni pianistai: R. Apeiky- tė ir M. Motiekaitis. Pro- gramai vadovavo jauni ak- toriai: K. Valaitienė, L. Virbickaitė ir B. Prapuole- nis. Programos vadovės bu- vo pasirėdžiusio tautiškais rūbais ir dvelkė derama rimtimi.

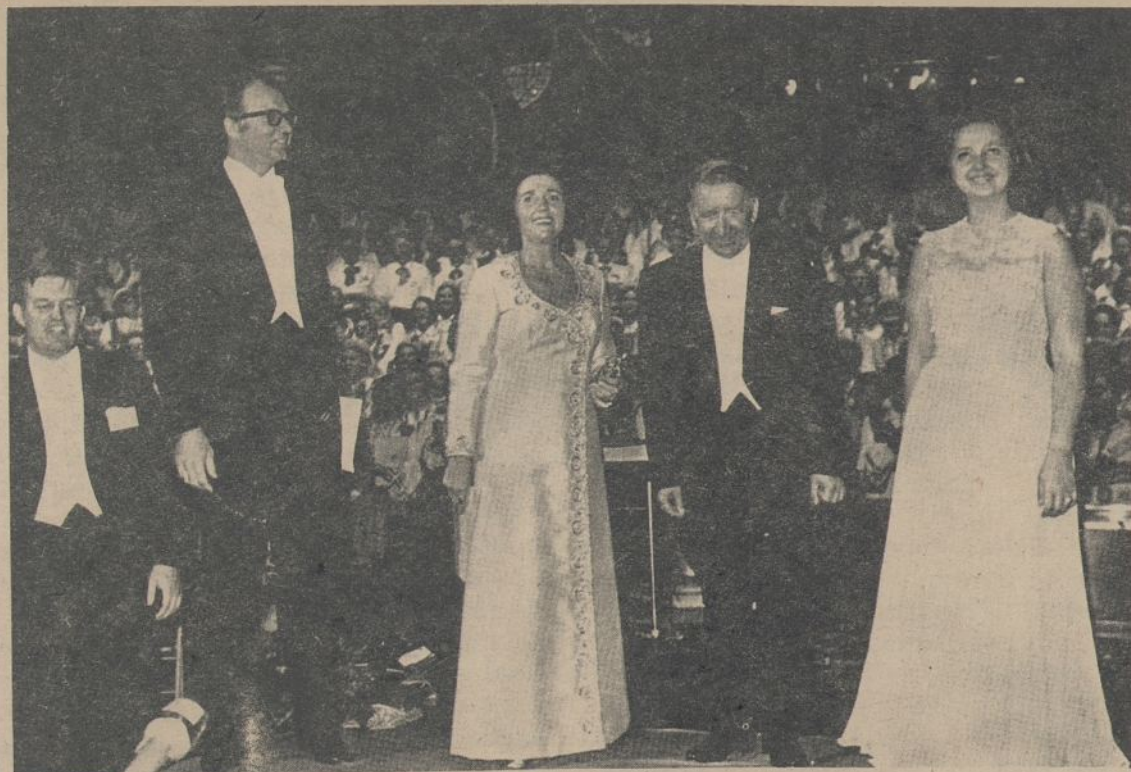
Pabaiga

Uždaramąjį žodį tarė JAV LB-nės Centro valdy- bos pirmininkas Vytautas Volertas. Pasidžiaugė gra- žiai pasisekusia švente, dė- kojo visiems choristams, jų vadovams, dirigentams ir visiems prisidėjusiems prie šios šventės įvykdymo.

(Nukelta į 5 psl.)

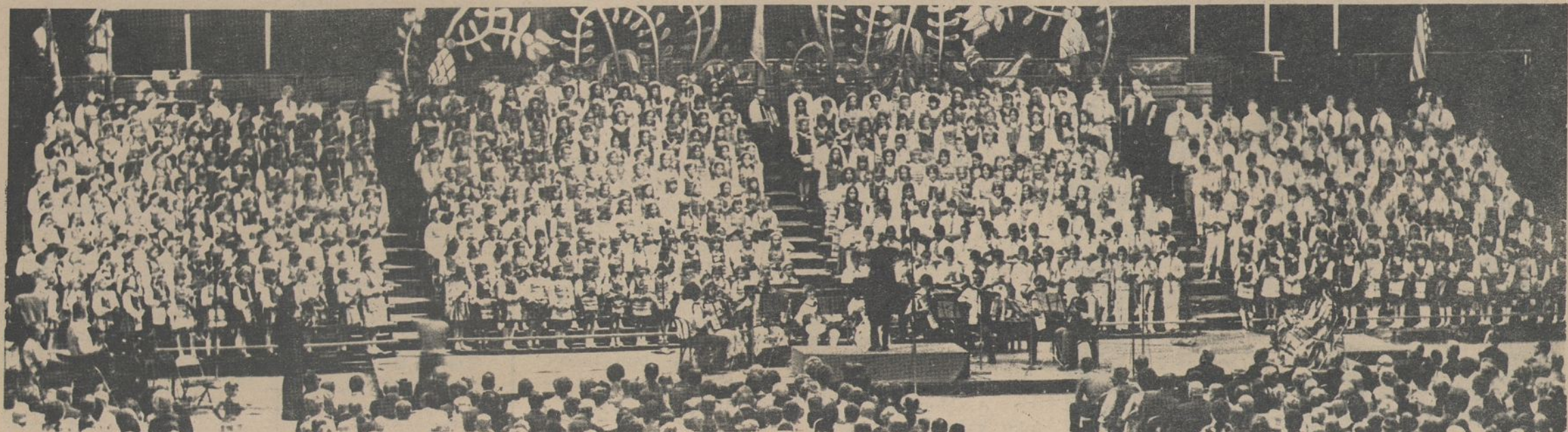
APAČIOJE: Jungtinis li- tuanistinių mokyklų choras IV-je Dainų šventėje.

Z. Degučio nuotrauka

Dainų šventėje po kantatos "Lietuvos šviesos keliu" išpildymo. Iš kairės: akomponiatorius M. Motiekaitis, solistai J. Vaznelis ir P. Bičkienė, kantatos autorius ir dirigentas Br. Budriūnas ir akomponiatorė R. Apeikytė.

V. A. Račkausko nuotrauka

DEMORALIZACIJA

AMERIKOJE PASIEKĖ KRITIŠKĄ LAIPSNĮ

Prezidentas Nixonas visai neseniai samprotavo savo vasarvietėje San Clemente, Calif.:

"Prisimenu, kas atsitiko Graikijoje ir Romoje. Kas liko iš jų: tik kolonos. O tai atsitiko dėl to, kad didžiosios senovės civilizacijos, pasiekusios gerovės, pametė valių gyventi, tobulėti. Jos pasidavė dekadensui, kuris civilizaciją sunaikina. JAV dabar pasiekė tokį periodą."

Tie visi teisingi, nors ir neoriginalūs, prezidento žodžiai susilaukė tik mažo aid'o amerikiečių spaudoje, kuri dabar neriasi iš kailio, kad tik atimty bet kokią šansą būklės pietryčių Azijoje stabilizavimui. Su didžiausiu malonumu iškeliamos ten padarytos klaidos ir nusikaltimai, visiškai nutylint išikišimo gerasias puses, lyg tai minėti būtų stačiai nepadoru.

Jei taip tęsis toliau ir amerikiečių dauguma persims tokomis nuotakomis, Washingtono administracijai iš tikro neliks kito kelio kaip tik galimai greičiau pasitraukti iš Vietnamo. Ir ne tik iš ten. Pasitraukimas bus visuotinas. JAV liks priklausomos ne nuo savo jėgos, bet artimesnių ar tolimesnių kaimynų malonės. Tie, kurie tikisi, kad JAV sumažinusios savo karines pajėgas, stauga susilauks ūkinės būklės pagerėjimo, turės greitai nusivilti, tačiau kol kas jie dar gyvena viltimi, kad sumažinusios išlaidas karo reikals JAV staiga galės išspręsti visas savo vidaus bėdas, kurios didžia dalimi yra ne ūkinio, bet moralinio pobūdžio.

Tokioje būklėje visi administracijos žygiai

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

yra iš anksto pasmerkti nepasisekimui. Imkime, pavyzdžiui, kad ir karo belaisvių problemą. Prezidentas Nixonas, norėdamas palaikyti tautos ūpą, aiškino, kad JAV negalės visai pasitraukti iš Vietnamo ne tik iki bus užtikrintas šansas Pietų Vietnamui išlaikyti savo nepriklausomybę, bet ir bus paleisti karo belaisviai, kurių, Hanojaus teigimu, šiauriniame Vietname yra nepilni 400. Prezidentas, atrodo, kalkuliavo, kad Pietų Vietnamo gyventojai amerikiečiams mažai rūpi, bet palikti savo belaisvius daugeliui atrodytu negera.

Komunistai tačiau greitai tą susirūpinimą savo belaisviais išnaudojo savo naudai. Jie pasistūlė juos paleisti, kai amerikiečiai atitrauks savo kariuomenę -- kai neliks amerikiečių Pietų Vietname, jų nelaisvės ir šiaurės Vietnamas. Savaimė aišku, kad tas pasiūlymas lydimas ir kitų reikalavimų, kaip sudaryti koalicinę vyriausybę Saigone, nors jie formaliai ir nesurišti su pirmuoju.

Kadangi iš tikro ne belaisviai yra sunkiausia problema, bet prezidentas tik ieškodamas tautos palankumo ją pabrėžė, komunistai savo pasiūlymu padarė sau palankaus efekto. Jų pasiūlymo tiesioginis ar netiesioginis atmetimas paliko išspūdi, kuri spauda dar daugiau išpūst, kad Washingtono administracija iš tikro nenori jokios taikos, bet tik karo pratęsimo.

Visa tai užtemdo faktą, kad Vietnamo karas yra didelė našta netik JAV, bet ir šiaurės Viet-

namui. Savo slaptų dokumentų išdavimu pagarsėjęs Ellsbergas po 1968 metų komunistų "Tet" ofensyvos pranašavo, kad komunistam reikės tik kokių šešių mėnesių iki visiškai laimėjimo. Iš tikro "Tet" ofensyva buvo komunistų pralaimėjimas, po kurio jie dar negali atsigausti. Iš tikro

LIETUVIAI PRIEŠ ŠIMTĄ METŲ VAKARŲ EUROPOJE

Anglijos darbininkų profesinių sąjungų iniciatyva 1863 m. balandžio 28 d. Londone buvo sušauktas susirinkimas, kuris, pritardamas sukilimui Lietuvoje, reikalavo ginkluotos anglų intervencijos prieš Rusiją. Susirinkimo nutarimą Anglijos vyriausybei -- lordui Palmerstonui -- įteikė susirinkime išrinkta delegacija.

1863 m. liepos 22 d. ten pat įvyko susirinkimas, kuriame dalyvavo ir iš Paryžiaus atvykę darbininkų atstovai. Profesinių Sąjungų tarybos sekretorius Odgeris vėl patvirtino darbininkijos simpatijas sukilėliams: "Šio krašto darbininkai drauge su Prancūzijos darbininkais trokšta teikti sukilėliams paramą."

Tarptautinis darbininkų mitingas 1864 m. rugsėjo 28 d. Londone protestavo prieš caro valdžios žiaurumus, malšinant Lenkijos ir Lietuvos 1863-64 m. sukilimą.

Anglų ir prancūzų darbininkų pastangomis buvo įsteigta tarptautinė darbininkų sąjunga -- (socialistų) internacionalas, kurio pirmasis kongresas 1866 m. įvyko Ženevoje. K. Marksas paruošė internacionalo statutą ir laikinosios centro tarybos instrukcijoje išnagrinėjo anuometinę tarptautinę padėtį. Instrukcijoje jis Rusiją apibūdino kaip "rūsčią, atsilikusią azijatinę imperiją". "Ši imperija, rašė Marksas, galėtų būti sudrausta tik atstatant Lenkijos-Lietuvos valstybę demokratiniiais pagrindais". Marksas rašė: "Europai tenka pasirinkti vieną iš dviejų -- arba azijatinę barbariją, masų kelių vadovaujama, kris ant jos galvos, arba turėti būti atstatyta Lenkijos-Lietuvos valstybė."

Po 1863 m. sukilimo Paryžiuje susibūrė nemažai lietuvių -- jų tarpe randame valstiečių, miestiečių, bajorų. Lietuvių emigrantų, buvusių sukilimo dalyvių, sąrašuose užtikiname Kazimierą Šiukštą, raseiniškį Antaną Medekšą, Oskarą Gediminą, kunigą Vladą Dembskį, Juozą Gintilą, Adomą Budriką, Mykolą Norvaišą, Adomą Bitę, Ferdinandą Burbą, Kazimierą Lukošiną, Joną Darskevičių. Vienim jų pasisekė geriau įsitaisyti, pavyzdžiui, K. Šiukšta įsteigė dirbtinį gėlių fabriką, sėkmingai prekybą pradėjo A. Medekša, aukštu valdininku tapo A.

per porą metų po jos amerikiečiai sugebėjo sumažinti savo kariuomenę pusiau, neatiduodami nei pėdos žemės komunistams. Vien tas faktas leidžia manyti, kad su trupučiu pasiryžimo dar būtų galima padėti pietryčių Azijoje stabilizuoti, tačiau apie jį kalbėti jau nebe "mada". "Madoje" šnekėti tik apie savo pralaimėjimą ir tuo džiaugtis. Su taip toli pažengusia demoralizacija sunku išlaikyti savo pozicijas, jau nekalbant apie laimėjimą.

Budrikas, kitus prisieidavo paremti iš savo draugijos, vadinamosios "Lietuvos delegacijos" kasos. Už surinktus pinigų lietuviai Ženevoje spausdino savo leidinį "Kuopą".

Kai po pralaimėto karo su vokiečiais 1871 m. kovo 18 d. Paryžiuje prasidėjo sukilimas ir pasikui kelis mėnesius trukęs pilietinis karas, žinomas Paryžiaus komunos vardu (jos 100 metų sukaktis šįmet Prancūzijoje buvo plačiai paminėta), sukilėlių gretose kovėsi apie 500 buvusių 1863 m. sukilimo dalyvių -- lenkų ir lietuvių. Manoma, kad komunarų tarpe buvę apie 1.700 užsieniečių -- Friedricho Kuršaičio anuo metu Karaliaučiuje leidžiamas lietuviškas savaitraštis "Keleivis" rašė: "Maištininkai nebuvo vienas prancūzai, bet iš viso svieto žemių ten susibėgusieji..." Vienas komunos generolų buvo vilnietis Valerijonas Vrublevskis, vilnietis gydytojas Konstantinas Kaveckas vadovavo komunarų batalionui, o ligoninėje nuo žaizdų miręs komunos kavalerijos vadas italas Achilas Bonoldi, fotografas ir muzikantas, ilgus metus gyveno Vilniuje.

Vyriausybės kariuomenei po atkaklių kovų pasisekė sukilėlius nugalėti. "Keleivis", vienintelis tuo metu lietuviškas laikraštis, rašė: "Maištas Paryžo mieste per pirmąją Sekminių šventę abelnai pergaltas. Kraujas čia tekėjo ant ulyčių, bažnyčiose ir šiaip visur, srovėmis. Visas Paryžo miestas buvo tik viena ugnis pastojęs, kuri dar šiandien pleška, ir kuri, kaip rokuojama, ketvirtąją dalį Paryžo miesto suėdusi". Vyriausybės kariuomenė suėdė vilnietį matininką Konstantiną Dablevskį, 1863 m. Lietuvos sukilėlių vado Ž. Sierauskos žmonos broli. Tuo pat metu krito publicistas Aleksandras Vernickis, emigrantų spaudoje dažnai aprašinėjęs 1863 metų įvykius Lietuvoje. Luxembourggo parke buvo sušaudytas šiaurietis Mykolas Daugėla. Į kalėjimus pakliuvo studentas Stanislovas Slėzeris, vilnietis gydytojas Julius Rimaškevičius, Juozas Počobutas, o žemaitis Juozas Bžezinskis išsisaugojo nuo persekiojimų tik išbėgdamas į Austriją. (plž)

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

VOKIEČIŲ NOTARO AR SAVA RINKIMŲ KONTROLĖ?

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimai jau nebe pirmą kartą sukelia ginčų ir įtarimų. Mat, vis atsiranda tokių rinkimų pravedimo "specialistų", kurie sukombinuoja kokią naują būdą, kaip savo naudai daugiau balsų prirašyti. 1962 m. A. Mariūnas surašė Frankfurto apylinkėse "mirusias sielas" apie 200 narių, pats būdamas kandidatas į Tarybą, pravedė apylinkėje rinkimus ir suorganizavo savo grupės kandidatams po 150 balsų. Tuo būdu nulemė viengrupinę Tarybos sudėtį. Panašios kombinacijos buvo atliktos 1965 m. Muehlheime. 1968 kilo triukšmas dėl 5 apylinkių, kurios nesilaikydamos rinkimų nuostatų, balsavo korespondenciniu būdu. Bet šis korespondencinis balsavimo būdas taip patiko dabartinei vadovaujančiai frontininkų grupei, kad ji pakeitė tarybos rinkimų nuostatus ir nustatė, kad VLB tarybos rinkimai nuo šių metų vykdomi korespondenciniu būdu.

Dėl šio rinkimų būdo pasisakė ilgu straipsniu buvęs Garbės Teismo pirmininkas dr. P. Karvelis. Šiame straipsnyje be kitko jis rašo: "Tolimesnėje rinkimų eigoje labai svarbi sąlyga rinkimų teisėtumui laiduoti yra tinkama Rinkimų komisijai siunčiamųjų balsavimo laiškų apsauga. Turi būti sudarytos visos reikalingos sąlygos, kad balsavimo davinis skaičiuojant būtų atidaromi tikrai tik balsuotojų prisiųsti vokai, o ne kurie nors kiti. Paprastai tinkamiausias kelias tokiais atvejais tapatumui apsaugoti, jei rinkimų laišku būtų adresuojami nepriemtiems asmenims, o viešojo pasitikėjimo institucijai, kokia yra pirmoje eilėje notariatas". Suprantama, vokiečių notariatas.

Šis pasiūlymas yra gana rimtas, ir jį jau svarsto bendruomenės apylinkės. Šit Bonnos-Koelno apylinkė savo metiniame susirinkime diskutavo šį klausimą ir pritarė pasiūlymui, kad Tarybos rinkimus būtina reikla praveisti notaro priežiūroje.

Mano nuomone, kažin, ar reiktų mums šauktis vokiečių pagalbos dėl bendruomeninių rinkimų pravedimo. Ar negeriau būtų, jei mes patys parodytume daugiau geros valios ir susitvarkytume taip, kad rinkimų kontrolė būtų mūsų žmonių atliekama. O būdų yra visokių. Pvz., visi rinkimų balsai iki nustatyto termino suplaukia "Postlagern", kuriuos atsiima bent trys Rinkimų Komisijos nariai ir du opozicijos stebėtojai. Po to tuoj vykdomas balsų skaičiavimas, tų dviejų stebėtojų akivaizdoje. Tai nereikėtų ir vokiečių notaro.

Jei bendruomeninė Vokietijos lietuvių pozicija būtų buvusi lankstesnė ir išmintingesnė, būtų galėjusi opozicijai pasiūlyti dvi vietas į Rinkimų Komisiją. Tada nebūtų iš anksto to triukšmo, kuris kyla dėl būsimo Tarybos rinkimų. Bet yra žmonių, kurie mėgsta ir sau, ir kitiems nervus gadinti... Tačiau tuo būdu tik atgrasoma nuo bendruomeninio darbo.

* Bonnos-Koelno liet. apylinkės susirinkimas įvyko Koelne š.m. gegužės 29 d. Pirmininkavo M. Kiuzauskas, sekretoriavo stud. A. Šmitas. Apylinkės pirm. R. Šileris pranešė, kad Koelno apylinkėje buvo įsteigta vargo mokykla, o tautinių šokių grupei buvo sudarytos sąlygos pasirodyti tarptautiniame festivalyje. Į Valdą išrinkti: M. Kiuzauskas -- pirmininkas, stud. P. Verselis -- sekr. ir A. Makutėnas -- išdininkas. Iki šiol apylinkei vadovavo K. Dikšaitis ir R. Šileris.

* Gegužės 29-31 dd. Braunsharde įvyko V. Europos lietuvių katalikų suvažiavimas, kurį organizavo VELS spaudos centro dir. kun. P. Celiešius. Suvažiavime dalyvavo apie 40 kunigų ir pasauliečių. Vysk. A. Deksnys atidarymo kalboje be kitko pabrėžė, kad sielovados reikalų negalima atskirti nuo lietuvių.

* Buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys, dabartinis vokiečių mokyklos mokytojas R. Baliulis, tal-kininkaujant Lietuvių Evangelikų Liuteronų Vyr. Bažnyčiai Tarybai, Luebecke suorganizavo lietuvių evangelikų suvažiavimą, kuriame dalyvavo per 40 žmonių, jų tarpe ir katalikų. Senj. A. Keleris laikė paskaitą "Liuterio jubiliejaus Wormse". Laikė paskaitas ir kiti evangelikų veikėjai.

* Stuttgarte pasirodanti biuletenis "Lietuvių" redaguoja kun. K. Senkus ir inž. G. Šlikas. Paskutinis biuletenio numeris daug vietos skiria Birželio trėmimų minėjimui Stuttgarte.

* Irena Huckienė, žemaitė bajorė, gyv. Hechingene susirgo širdies liga ir negalėjo išvykti į Vilnių pasimatyti su giminėmis.

* Pforzheime birželio 17 d. mirė Julija Simunaitienė, sulaukusi 93 m. Lietuvoje sunkiai dirbo dvaruose ir kolchozuose. Į Vokietiją atvažiavo 1959 m. su žentu Cesevičiumi.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Globe Parcel ir Service,
Inc. Clevelando sk. dėl
atostogų, bus uždarytas nuo
liepos mėn. 5 d. iki liepos
27 d.

787 East 195 St.
Cleveland, Ohio 44119

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

MAŽAS KUPSTAS NORI DIDELĮ VEŽIMĄ NUVERSTI

Mažas kupstas, kuris pasidarė aktualia tema tarptautinėje spaudoje, yra Malta. Tai kelios gyvenamosios salos: Malta, Gozo, Comino, kurios yra Viduržemio jūroje tarp Sicilijos ir Š. Afrikos. Jos visos trys sudaro 315,6 kv. km. ir turi 323.000 gyventojų. Gyventojai yra arabų kilmės maltiečiai, kurie kalba maltietiška arabiškai, su romanų ir anglų kalbų priemaisa. Malta nuo 1800 m. buvo užimta anglų ir dabar valdoma parlamentinės monarchijos forma. Nuo 1964 m. Malta yra UNO narys. Ją valdo karalietiškas Elžbietos II paskirtas generalgubernatorius. Maltos sostinė yra Valetta, kuri turi apie 20.000 gyventojų. Tai viena iš mažiausių Europos valstybių, kuri negali lygintis ir su Estija.

Tačiau šioje mažoje salikėje prieš kelias savaites įvyko didelis politinis pasikeitimas. Matyt, dėl Heath perdidelio susikoncentravimo į Europos didžiųjų problemų, anglų vyriausybė tinkamo dėmesio neatkreipė į Maltos parlamentą rinkimus. Iki šiol Maltą valdžiusi dr. Giorgio Borg Oliver Nacionalistų partijos vyriausybė rinkimus pralaimėjo ir naują Maltos vyriausybę sudarė darbiečių lyderis architektas Dom Mintoff. Jis tuojuo pakeitė Maltos politinę kryptį. Jis paskelbė nutraukti gynybos sutartį su Anglija, kuri dar turėtų veikti iki 1974 m. Jis pašalino NATO vyriausią kariuomenės vadą iš Maltos. Jis amerikiečių laivyno neįsileidė į uostą. Tačiau prosovietinės Libijos karo laivai atplaukė į Maltą.

Nors Dom Mintoff pasiskelbė Maltos salos neutralumą, tačiau aiškiai matyti, kad jis suka Maskvos pusėn. Malta yra militaristai nepajėgi, kad ji pati galėtų apginti savo valstybinį suverenumą. Ji šiaip ar taip turi priklausyti nuo Anglijos ir NATO karinės apsaugos ar nuo Maskvos garantijų. Dom Mintoff neutralumo politika yra visiškai nereali ir nenuoširdi. Tai tik skraistė Maskvos apgaudinėjimo tikslams pridengti.

Kadangi Malta labai svarbi kaip karinė bazė Viduržemio jūroje, tai Maskva viską darė ir darys, kad Malta išsprūstų iš anglų rankų. "Pravda" jau džiūgauja, kad Maltoje kartu su Min-

toff prasidėjo anti-NATO politika. Viduržemio jūra, girdi, susilaukusi naujo laimėjimo... Bolševikinis karo ministras Grečko, lankydamas Viduržemio sovietų laivyną, didžiūojasi, kad "šis laivynas atliko betkokį karo uždavinį".

Bolševikiniai tikslai Viduržemio jūroje yra šie: 1. praplėsti ir užtikrinti Sovietų imperijos galią, 2. išstumti JAV iš Azijos ir iš Viduržemio jūros ir 3. sumažinti Kinijos įtaką ir galybę. Šiems tikslams pasiekti Maskva panaudos ne tik Maltą, bet kiekvieną Viduržemio jūros punktą, kur tik ji galės įsistiprinti. Ji stipriai iškėlė kojas į Egiptą, į Ikinę savo vežimą Kipro salos prezidentą arkivyskupą Makarios, į ieško naujų bazių Raudonojo jūroje. Ji siekia Sokotros saloje, Jamene, susikurti naują "raudonąją Gibraltarą". Maskvos laivynas jau kursuoja Rytų Afrikos nuostuose: Ho deidoje, Adene ir kt. Jis siekia Indijos Bombėjų ir Irako Basrą.

Maltos naujasis premjeras D. Mintoff, matyt, yra pasiryžęs Maskvos tikslams pasitarnauti. Be abejo, jis nėra visiškai viešpatas Maltos saloje. Elžbieta II yra tikroji Maltos šeimininkė. Jos vardu Maltą valdys naujai paskirtas generalgubernatorius, buvęs Maltos teisingumo ministras ir konstitucinio teismo pirmininkas Sir Anthony Mamo. Tačiau nuo Mintoff politinių žygių ir gerokai priklausys Maltos likimas, ar ji liks "neutralli", ar ji bus probolševikinė. (sv)

AUKOS DIRVAI

Atnaujinami prenumeratų ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

O. Mučinskas, Boston	2,00
D. Liepas, Cicero	7,00
A. Naujokas, Chicago	2,00
F. Mickevičius, Solon	5,00
A. Jonys, Delanco	7,00
A. Tėvelis, Hamilton	4,00
S. Bajorinas, Waterbury	2,00
V. Gaidelis, Omaha	2,00
A. Gruzdys, New Haven	2,00
V. Dautartas, Wickliffe	2,00
L. Raslavičius, Chicago	5,00
V. Patašius, Australia	1,30
V. Pauža, Detroit	2,00
P. Kestauskas, Grand Rapids	1,00
N. Rastenis, Baltimore	2,00
A. Braškis, Sudbury	7,00
P. Vainis, Euclid	5,00
A. Krinickas, Maspeth	2,00
K. Stephens, Cleveland	1,00
V. Jonaitis, Grand Rapids	2,00
A. Lauraitis, Willow Springs	2,00
E. Stepas, Parma	2,00

Prieš vasaros karščius mūsų kultūrinis visuomeninis gyvenimas klestėjo, viens po kito vyko įvairių organizacijų bei institucijų suvažinimai: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphiaj, Lietuvių Fondo Chicagoje ir New Yorke, Lituanistikos Instituto Chicagoje ir kiti.

Visi jie labai svarbūs išeivijos lietuviško gyvenimo dabarčiai ir ateičiai. Visi susilaukė nemažo visuomenės dėmesio, talkos ir juose gausaus dalyvavimo. Kurie patys nedalyvavome, spaudoje skaitėme aprašymus. Ši kartą noriu ilgiau sustoti prie Lituanistikos Instituto suvažinimo, apie kurį aprašyme tarp kitko skaitome ir tokias mintis:

"Vieno kito dalyvio net su jautresnėmis insinacijomis prieš veiksmus ir prieš viešąją išeivių lietuvių nuomonę buvo iškeltas lyg kaltinimas, kodėl neorganizuojamas jaunimo siuntimas studijuoti lituanistiką į Lietuvą, nes esą, tik ten galima paruošti reikiamus lituanistus". (Draugas 1971 6.4.).

Toliau laikraštis objektyviai nagrinėja tokio siūlymo numatomas galimybes bei pasekmes, pagrįsdamas jau su praktiškai susidurtais pavyzdžiais. Gi prof. A. Vasytis pasisakė, kad dėl lituanistinių studijų galimybių Lietuvoje susirąšinėjęs su Lietuvoje esančiais žmonėmis ir jie tuo reikalu buvo skeptiški (Draugas, 6.5).

Kodėl jie buvo skeptiški, tai pirmiausia turėtų pagaltoti ir aplinkybės išstudijuoti tie, kurie tom studijom pritaria. Ir tai labai liūdina, kad tokių iš viso mūsų tarpe atsiranda. Greičiausiai todėl, kad mūsų suose yra veikėjų, gerų patriotų, aktyvių visuomeninio gyvenimo dalyvių kurie stropiai lanko posėdžius, susirinkimus ir parengimus, sako kalbas, reiškiasi diskusijose, bet nieko neskaity, žinių akiračio nepelčia nusiskųdami laiko stoka.

Laiko tikrai stokojaime visi, nes jis nei minute nesustoja, o mes bandome su juo net lenkyti. Tačiau truputį laisvalaikio mes turime ir jį tvarkome pagal mūsų nusistatytą gyvenimo būdą. Kada eilę metų vien posėdžiaujama, įžangines prakalbas sakoma, tai visa veikla ima kartotis, pasidaro nuobodis, sekli ir todėl dalyvių skaičius mažėja. Jau kas, ne kas, bet vei-

Detroito Šauliai	10,00
E. Vasyliūnienė, Somerville	5,00
V. Dabrila, Worcester	2,00
H. Sukauskas, Toronto	2,00
J. Daunorienė, Chicago	7,00
A. Aželis, Cleveland	7,00
J. Meiliūnas, Australia	1,30
B. Veitas, Braintree	2,00
A. Mačys, Downers Grove	2,00
G. Kazlauskas, Hollywood	2,00
J. Andrašūnas, Chicago	2,00
H. Brazaitis, Willoughby	10,00
B. Garlauskas, Cleveland	2,00
A. Ereminas, Thomaston	2,00
A. Iškauskas, Toronto	1,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

EMILJA ČEKIENĖ

kėjai, org-jų vadovai privalo rasti laiko spaudai daugiau nei kiti, susipažinti ką ir kiti nuveikia idant negaišintų laiko keldami senai kitų jau išdiskutuotus klausimus ir igyvendintas idėjas.

Studijų klausimas okupuotoje Lietuvoje nesenai iškilo, kai okupantui parūpo ir pasirodė nadinga. Kas iki šiol nesugebėjo pažinti mūsų tautos sovietinio - komunistinio okupanto klastų ir melo, tas jausdamasis geru patriotu su pasididžiavimu savo vaikus siųs mokyti lituanistikos, kuri ten kiekviename žingsnyje pagrįsta partijos melo istorija ir klastingu jaunas sielas žalojančiu auklėjimu. Štai tik keli pavyzdžiai iš mokyklų vadovėlių: "Džimas inžinierius Amerikoje negalėjo rasti sau darbo, nes jis buvo negras. Loydas, Džimo sūnus, atvažiavo į Tarybų Sąjungą. Jo vaikui niekad nematys to sunkaus gyvenimo, kurį kenčia Amerikos negras". Arba geografijos vadovėlyje: "JAV darbininkai kenčia dėl nedarbo ir nuo nepakeliamai įtempto darbo kapitalistų įmonėse..."

Šiuose sakiniuose žmogus nepažindamas bolševikų, nematys nieko blogo, o tuo labiau jauna siela, trokštanti žmonių gerio. Bet, deja, jokiam vadovėlyje nei knygoje nerasi, kaip kenčia žmonės Tarybų Sąjungoje, kaip kenčia lietuviai Sibire ir kiek jų išžudyta, gal net ir tų pačių jaunuolių giminų. Jiems parodys masiniai išžudyti žmonių kapus ir sakys jog tai banditai partizanai ar fašistai išžudę nekaltus tarybinius žmones. Ar tuo laiku mūsų studentui ateis į galvą priminti, ar jis žinos, jog tai yra melas, kad JAV negras daug geriau gyvena, būdamas ir be darbo, negu tarybinis žmogus net su profesiniu darbu.

Pažvelgę į okupanto reikalavimus skaitome: "Reikia auklėti kiekvieną jaunuolį ištvermingu ir narsiu kovotoju už komunistinę Partiją ragina tarybinę inteligentiją: mokytojus, dėstytojus, inžinerijos ir mokslo darbuotojus, agronomus, gydytojus, literatūros, meno, spaudos veikėjus dar aktyviau gausinti dvasinius tarybinės visuomenės lobius, padėti partijai formuoti komunistinę liaudies pasaulėžiūrą, naujo žmogaus auklėjimui didinti politinį budrumą, vykdyti išplėstinį puolimą prieš imperialistinę ideologiją, prieš praeities atgyvenas žmonių sąmonėje. Visas jaunimo švietimo ir auklėjimo darbas turi padėti formuoti naujosios kartos komunistinius ištikimumus ir moralę, begalinį atsidavimą socialistinei Tėvynei" (Tiesa, š.m. 4. 10) Ir tai kartojama beveik kiekviename Tiesos numeryje lietuvių okupantams paskaidavimų lūpomis.

Mes puikiai matome,

kaip jie tuos savo planus vykdo virš 20 metų mūsų tėvynėje žiauriai naikindami ne tik praeities "atgyvenas", klastodami nepriklausomos Lietuvos istoriją, bet naikina ir dabarties jaunąją kartą.

Toliau skaitome, kad "Plenumas įpareigoja dar labiau suaktyvinti idėjinį auklėjimą darbą kūrybinėse organizacijose, auklėti kiekvieną menininką ištvermingu idėjišku kovotoju už komunistinę, suprantančiu savo atsakomybę liaudžiai, visokeriopai stiprinti meno veikėjų ryšį su liaudies gyvenimu, su komunistinio statybos praktika..."

Su šiuo okupantų reikalavimu susipažinus, kyla ir kitas labai jautrus klausimas: O kaip su tais mūsų menininkais, kurie veža ten savo kūrinį parodas? Nejaugi jie tokiam reikalavimui pritaria ir jį vykdo?

Grižtant prie siūniamų studijuoti jaunuolių, reikia pažymėti, kad jie vien prie knygų nesėdės. Klausys radijo, žiūrės TV, lankys kinas ir k. O šia prasme Lietuvos okupanto įsakymas taip skamba: "Spauda, radijas, kinas ir televizija, komunistiškai auklėjant liaudį, yra smogiamosios ideologinio fronto jė

gos. Jų pagrindiniai uždaviniai -- formuoti tarybinių žmonių marksistinę - lenininę pasaulėžiūrą ir komunistinę moralę..."

O kas išaiškins nuvykusiam jaunuoliui tą jį vadinamą moralę, kurios tikslas yra aštrinti žmonių tarpusavio santykius, kurstyti neapykantą vieni kitiems ir kitoms tautoms, niekinti praeitį pavergtų tautų, iškėliant savo laikų vergiją, kaip geriausią pasaulyje santvarką, tačiau nutylint, kad ji siekiama per milijonus nekaltų žmonių lavonų, reikšti neapykantą visiems tiems ar sunaikinti tuos, kurie bent šiek tiek priešingi komunistinei ideologijai ir santvarkai.

Ko verti būtų tėvai atidavę vaiką į tokią lituanistinio auklėjimo bei mokymo sistemą. Ir nuostabu, kad atsiranda ir mūsų tarpe tokių tautiečių, kokių tikrai nedaug tėra ir okupuotam krašte, kurie sugeba būti paklusniais tarnais ir savo krašto priešui dėl geresnio duons kąsnio. Tačiau didžioji krašto žmonių dauguma kenčia dantis sukanę okupanto priespaudą tęsdami tyliąją tautos rezistenciją ir to mes laisvėje gyvenantieji neturime užmiršti.

Deja, taip nėra. Nors keista ir skaudu, bet Amerikos demokratinė

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Kaip užsitikrinti jaunimo literatūrai bent minimumą pirkėjų ir tuo būdu lengviau susirasti leidėjų? Čia iš šalies dar atsiliepia balsas: greta mokyklų su tėvų komitetais, dar pravartu atsiklausti ir mūsų veiklių jaunimo organizacijų. Yra jaun, ateitininkai, yra skautų vilkikai su paukštytėmis, taip pat ir jų vadovų gana gausus būrys. Argi nebūtų sėkmės pasitirti ir -- sudaryti nuolatinį pirkėjų sąrašą? Žinoma, ne visi, bet bent 10%, gal būtų, neatsisakyti imti jaunimo skaitinius, kurie būtų pripažinti tikrai geri, t.y. šviet. vadovybės aprobuoti, Kieno pareiga tai atlikti? O jei ir tokių žingsnių padaryti tingime, tai bent nemeluokime, kad -- pas mus jau nėra jaunimui autorių, nėra leidėjų, nėra pirkėjų...

• Praeinant birželio liūdesio paminėjimams, šiek tiek užklidva vietomis vartojamas nevisai tikslus įvykių įvardijimas. Tam istoriniai dalykai nusakyti atrinktais, dar pravartu atsiklausti ir aiškesnis įvardas: masiniai trėmimai! Išvežti, išvežimai -- kai kur tebe minimas -- iš tikrųjų yra miglotas, visai neaiškus terminas. Nieko nereiškia, o ypač jokio skaudumo išpuolio nesukelia, beveik primena ką nors nebloga, kažkokį pasivėžinimą. Juk daug ką galima vežti ar išvežti, Tiesa, anuomet tas žodis, gal būtų, buvo gerai suprantamas. Bet praėjus 30 ir daugiau metų ir suaugus naujai kartai, kuri to "išvežimų siaubo" betarpiškai nepergyveno -- anieji įspūdžiai visai nebeveikia. Ir iš viso istorijai paliekant įvykį reikia apibrėžti kuo tiksliau ir aiškiau, Taigi, minėkime -- ištrėmimų, masinių trėmimų suakty.

• Tėv. Žib. nr. 24 rašoma, kad bolševikų didžioji didvyrė komjaunolė M. Melnikaitė, kuri 1943 m. buvo parašiuota nuleista į vokiečių užfrontę Lietuvoje partizanauti, ne tik jokių žygdarbių neatliko, bet net greitai jau išsėję ieškojo priemonių mesti tarnavimą bolševikams. Jau buvo susitarta, kad ji galės pasislėpti nuo komunistų keršto pas padorius lietuvius. Bet tuo tarpu vokiečiai su policija užklupo tą komunistų lizdą prie Apyvardų ežero ir -- suėmė sušaudė. Ten Melnikaitė išbuvo tik apie porą mėnesių ir buvo pasiryžusi pasprukti iš bolševikinių pinklių, bet nepavyko. O liečiai dėjo pastangas ją išgelbėti iš okupantų vokiečių nagų, tačiau neseckmin-gai.

• Gegužės mėn. mirė žymus žurnalistas Frank Conniff, airių kilmės, ilgai dirbęs Amerikos laikraščiuose. Buvo gavęs Pulitzerio premiją už gerą reportažą iš Maskvos (Chruščiovo laikų). Tuo metu jie ten būdami tryse pasinaudojo bolševikų suktumu ir juos apgavo jų pačių priemonėmis. Kad išgautų vizitą pas Chruščiovą ir kitus didžiuosius, F. Conniff viešbutyje, žinodamas esant senosios pilna mikrofonų, ėmė balsiai kalbėti, kad rusai labai gailės jų nepriėmę. Girdi, prez. Eisenhoweris mus įgaliojo perduoti tam tikrą labai ypatingą žinią -- tikrai asmeniškai... Tokia svarbi politinė žinia! Na, ir jie tuoj buvo pakviesti audiencijai. Tik rusai labai nusivylė, kai ilgokai kalbinę ir vis iškuriavę -- jokios Eisenhowerio žinios neišgirdo...

• Nuostabu, kad net ir dabar, greito susisiektimo amžiuje, tokių senos kultūros tauta, kaip italai, turi tarmių, kurios tarpusavyje mažne visai nesusikalba. Kai kas net sprendžia, kad dabartiniai maištai iš dalies dėl to kyla, Italijos šiaurėje pramonė geriau išugdyta ir uždarbiai dvigubai aukštesni, todėl pietų žmonės plaukia šiaurėn. Bet ten jie ypač nekenčiami, nes Piedmonte kaimietis arba Sicilietis -- visai nesusikalba su Milano ar Turino italais. Tad ką norėti, jei kadaise sėslumo ir menkos civilizacijos bei kultūros senovės mūsiškių nadržųjų ar skalvių tarmės gerokai skyrėsi nuo lietuvių branduolio kalbos. Net ir prūsų kalba, kaip anais miškų ir pelkių laikais -- atrodo, beveik buvo pakankamai artima lietuviškai, kad galėtų susikalbėti.

NUOSAVOJE PASTOGĖJE

Prieš trejetą metų Chicagoje įsisteigė nauja lietuvių organizacija -- Lietuvių Tautiniai Namai (LTN) arba, pagal Illinois valstijoje įsiregistravimą, -- Lithuanian National Hall, Inc. Organizacija nauja keleriopa prasme: vardu, amžiumi ir, svarbiausia, savitu darbo metodu. LTN savo uždaviniu turi -- pastatyti Chicagoje tokią lietuvišką pastogę, kuri galėtų būti naudojama būtiniausiems plačiosios Chicago lietuvių kultūriniais ir socialiniams reikalams. Pastogę administruoti, kad derinant komercinį ir karitatyvinių metodus, ji išsilaikytų pati ir nešėtų pelną. Gaunamas pelnas būtų skirstomas lietuvių kultūrai, josios apraišioms remti.

LTN valdyba, sukėlus pirmuosius keliolika tūkstančių dolerių kapitalo, nupirko didoką žemės sklypą, tikintis sutelkti dar didesnį kapitalą, pradėjo ruošti esikizinius Lietuvių Tautinių Namų pastogės projektus. Dėl įvairių priežasčių tolesnis kapitalo telkimas vyko nepakankama sparta. Norint išsklaidyti lietuviškosios visuomenės abejingumą, imtasi mažytės improvizacijos. Buvo išnuomota patalpos, 7108 So. Rockwell Ave. ir leista jomis naudotis organizacijų susirinkimams, posėdžiams, jaunimo (studentijos) subuvimams, tautinių šokių pratyboms, o taip pat privačioms grupėms, jų socialiniams parengimams. Šiose patalpose šių metų pavasarį surengta ištisas ciklas kultūrinių popiečių, su laukęs nemažą visuomenės dėmesį.

Visas tas patalpų naudojimas ir jose vykusi į parengimai daugeliui mūsų parodė, kaip būtų dėkinga turėti nuosavą erdvesnę lietuvišką pastogę ir kiek daug savojo darbo bei santykiavimo būtų galima joje atlikti. Tai būtų vietovė, centras, į kurį linktų mūsų kultūrininkai, menininkai, visuomenininkai saviems susitikimams, posėdžiams, diskusijoms. Tai būtų vietovė, kur rastųsi mūsų akademinis jaunimas, galis

ANTANAS KALVAITIS

turėti lietuviško požiūrio susitikimus ir bent dalimi išvengtų tų blogybių, kurias jis sutinka nūn buvdamas visur kitur. Žodžiu, LTN laikinosios būstinės įsteigimas pilnai savė pateisino. Kaip girdėti ir būstinės finansiniai reikalai gražiai tvarkosi, apsimoka visas išlaidas ir dar šiek tiek pelno lieka. Plačiau sustoju prie būstinės apybraižos, norėdamas parodyti, kad LTN valdyba, energingo pirmininko inž. Jono Jurkūno vadovaujama, sugebėjo tose mažose patalpose sukurti lietuviybės židinį ir tuo džiaugiasi visi, kurie naudojosi progą tenai dalyvauti ir visą padėti arčiau pažinti.

NAUJAS LTN VALDYBOS ŽINGSNIS

1971 m. birželio 22 d. LTN įsigijo nuosavybės nemažą pastatą ir žemės sklypą, Chicagoje, 6422 So. Kedzie Avenue. Šio pastato vidujines pertvaras išgriovus, gaunama nemaža salė didesniems susirinkimams, banketams, koncertams ir panašioms kultūrinėms ar socialinėms parengimams. Būsimoji mažoji salė galės būti naudojama mažesniems susirinkimams ar socialiniams subuvimams. Priedo: virtuvė, sandėliai ir kitos salių tarnybai reikalingos patalpos. Ši nuosavybė įsigyta, pamokant už ją beveik visą ligšiol LTN sutelktą kapitalą ir užtraukiant banko paskolą. Pastato pertvarkymas reikalingas nemažų lėšų. Norint LTN valdybai ir prie jos veikusiai naujiems nariams telkti talkininkų rateliui padėti, į pagalbą atėjo lietuviškosios veiklos veteranas, Dr. Steponas Biežis. Jo iniciatyva susiorganizavo Lietuvių Tautiniams Namams lėšų telkimo komitetas, kurio pirmininku likosi pats iniciatorius - steigėjas.

Šis komitetas, susidedantis iš 28 narių, ir jo bei pačių narių kvietieji asmenys birželio 15 ir 28 d.d. turėjo kalbamame naujai įsigytame pastate savo susirinkimus.

Prieš susirinkimų posėdžius kiekvienas jų dalyvis turėjo galimybę apžiūrėti patį pastatą, jo dabartinį stovį ir drauge matyti pertvarkymo planus, eskizus bei medžiagų pavyzdžius, kuriuos numatomos naudoti būsimoms LTN patalpoms įrengti. Pastebėtas dalyvių veiduoose tam tikras vidujinis susikaučimas, rodąs malonų pasitenkinimą įgytuoju turto, kurio nieks neatims ir nepasisavins kitiems reikalams, prieš jo dabartinių savininkų -- LTN narių valią. Drauge buvo matomas beveik pas kiekvieną dalyvį gilus susimastymas, kaip reikėtų šių nuosavybės kamiau aptvarkyti, apstatyti bei išdekoruoti...

Posėdį pradėjęs, dr. S. Biežis pakvietė Vytautą Pesecką, visuomeninių pastatų bei salių įrengimų specialistą, supažindinti susirinkimą su LTN remonto ir vidujinio įrengimo planais. Pastebėta, kad Vytautas Peseckas, LTN vienas pirmųjų narių, visus savo profesinius patarnavimus šiam namų pertvarkymui atlieka nemokamai. Savo kalboje, Vytautas Peseckas detalčiai ir nuoširdžiai išryškino susirinkimo dalyviams, kaip jojo manymu, reikėtų praktiškiausiai išnaudoti turimų patalpų erdvę, o taip pat pritaikyti reikiamą baldų stilių, kilimus, langų užuolaidas ir kt. Miniatiūriniam eskizui buvo parodyta būsimos salės fragmentai, spalvos, medžiagos... Susidariusi įspūdis, kad įvykdyti pranešimo turimą planą, gausime patraukliai įrengtą reprezentacinę Chicago lietuvių buveinę. Dalyviai pareiškė savo klausimus bei pastabas.

Dr. S. Biežio pakvietė inž. J. Jurkūną, LTN Pirmininką, apibūdinti teisinį ir finansinį LTN klausimą. Paaiškėjo, kad nuosavybės kaina apie 70,000 -- jos pusė apmokėta grynais pinigais, likusioji dalis -- banko įkaita. Pranešėjas, imdamas kukliausias apskaičiavimo skaitlines, išryškino susirinkimui, kad ir prie nepalankiausių aplinkybių ši nuosavybė galės pelningai laikytis. J. Jurkūnas

priminė, kad ateities projekte numatyta pastatyti priestatas ir įrengti rūsys. Čia talpintųsi lietuviška biblioteka - skaitykla, jaunimo pramogų kambarys ir kt. Jis kvietė visus į talką namams, tiek savo pinigais, tiek remonto darbu.

Būdinga, kad susirinkusiųjų eilėse matėsi pasaulėžiūrinio požiūriu labai margas kolektyvas, bet visus juos jungė viena mintis -- statydinti Chicago lietuviams bendrą buveinę. Susirinkime savo pritarimą LTN užmojui žodžiu ir įnašu pareiškė Teisėjas J. Zuris, tardamas, kad mes dabar darnesuvokią, kokią didelį darbą čia atliekame, tai paaiškėsią tik vėliau. Inž. Ant. Rudis įsijungdamas į LTN narius, drauge pakvietė pasinaudoti jo vedamu Lietuvių Radijo Forumo platesnei visuomeninei su LTN uždaviniais supažindinti. Dr. K. Šidlauskas, pasigėrėjęs LTN aiškia ištatymine padėtimi, o taip pat gražiu ir iki detalių išryškintu padėties analizavimu, pažadėjo savo paramą ir talką. Dr. L. Kriaučeliūnas, šiltai sekęs visą posėdį, esą privačiai pareiškęs, kad šis didis ir gražus planas, jam asmeniškai daug pinigų kaustuosiąs... Casimir Oksas pareiškė, kaip LTN narys, esąs susižavėjęs dirbamu darbu ir jo planu ir dar daugiau remiasi šias pastangas. V. Olienė, maloniai įsijungdama į LTN Lėšoms Telkti Komitetą, padidino savąjį įnašą. J. Talandis, nusistebėjęs, kodėl iki šiol nieko panašaus nebuvo daroma, pažadėjo savo paramą. Susirinkime matėsi visuomenininkas Kun. A. Stašys, esą buvęs sužavėtas įgyta nuosavybe, josios numatomu panaudojimu. Architektas A. Kerelis, dėmesingai aiškinosi su V. Pesecku ir J. Jurkūnu (jau po susirinkimo) patalpų išplanavimo detales architektūrinio, o gal ir City Hall požiūriu... Dailininkas A. Petrukonis aiškinosi su V. Pesecku, ar didžiosios salės sienos ir šviesa būsiančios tinkamos dailės meno parodomoms... Atrodo, kad visi susirinkimo dalyviai aiškiai suprato, kad didžiau sioje Amerikos lietuvių

Smogiamosios jėgos...

(Atkelta iš 3 psl.)

laisvė ir prabangos gyvenimas kai kuriuos mūsų intelektualus taip apakino, kad jie ne tik pamiršo viską, ką žinojo, kiek jie patys ir jų artimieji yra iškentėję nuo tų rusiško kómunizmo idėjų ir štai dabar jau galvoja ir kalba atvirkščiai. Štai net ir Lituanistikos Instituto suvažiavime gerai žinomo prof. V. Vardžio pasisakymas, kuriuo stebėsi Draugo korespondentas vedamajame birželio 26 d. pirma paminėdamas apie Vardžio anks tesnes kalbas apie tautos laisvės prasmę, apie laisvės kovą už tėvynės ribų ir t.p. tarp kitko rašo:

"Dr. V. Vardžio Lituanistikos Instituto suva-

kolonijoje, yra būtina turėti vietovę, kuri lengvai priglautų visus lietuvių neskirstydama jų nei pagal pažiūras, profesijas ar pagal išikraštą atvykimo metus... Tai ir yra LTN pradininkų ir visų jų bendradarbių bei rėmėjų pagrindinė mintis. Todėl taikliai padėti apibūdino Vytautas Kasniūnas, birželio 15 d. susirinkime talkininkavęs Dr. S. Biežiui, esą greit ateina metas, kad LTN būsią pasiteisinti mas visiems lietuviams, truputį vėliau įnuosavus namus grįžusiems...

Bėgamuoju laikotarpiu kiekvienas lietuvis nepagailėkime Lietuvių Tautiniams Namams savos paramos. Įsijunkime į jų narių eilę. Dury visiems atdaros. Padėkime įgyvendinti dr. S. Biežio ir jo artimiausios bendrininkės Onos Biežienės svajonę, trumpiausiu laiku sukelti reikalingas lėšas. Baigupaties dr. S. Biežio žodžiais, pasakytais užbaigiant birželio 28 d. susirinkimą: "Mes esame tylūs optimistai, kad šie mūsų visų -- Lietuvių Tautiniai Namai -- yra labai reikalingi ir lietuviškai bendruomenei labai naudingi ir kad materialiai jie išsilaikys save ir dar daugiau -- padės sava parama plačiašakei mūsų kultūrinei veiklai. Už poros mėnesių, tikiu, gražiai švėsime jų įkurtuves".

žiavime skaitytos pasakaitos užbaigiamosios mintys kiek keistai skamba. Jis griežtai pasisako prieš emigrantinio mokslo supolitikavimą, jis reikalauja, kad mokslas nuo politikos būtų griežtai atskirtas, ypač, kiek tai liečia baltų stuijas, nes tik tokiu atveju bus padėtas pagrindas rimtam mokslui..."

Toks dr. V. Vardžio galvojimas verčia susirūpinti dar ir todėl, kad jis ypač baltų mokslą siūlo griežtai skirti nuo politikos, kuris kaip tik tuose bolševikų okupuotose kraštuose per dūm pajungtas politikai. Visas mokslas, švietimas, menas, literatūra ir net privatus žmogaus gyvenimas absoliučiai priklauso politikai -- vienai komunistų partijai, ką aiškiai parodo aukščiau minėtos iš tos partijos rezoliucijų citatos, o pagaliau lituanisto Kazlausko ir kitų mokslininkų mirtys. Tuo klausimu teisingai ir aiškiai rašo prel. L. Tulaba:

"Mūsų siekimai liečia mūsų tautinius ir politinius interesus. Jie abu yra svarbūs. Negalime aukoti jų vieno dėl kito, nes jie gyvybiškai tarp savęs susiję. Yra bandymų tautinius interesus pirkti politinių sąskaiton. Šitai siūlo priešai, nes tai patarnauja jų politiniams interesams. Turime būti atsargūs ir gudrūs. Šiuo metu politiniai interesai mums yra nemažiau svarbūs, negu tautiniai." (Aidai, 1971 4 nr.).

Griežtai atskirti mokslus nuo politikos yra didžiausias Maskvos ponų rūpestis kitose tautose, bet ne jų pačių ir, reikia pripažinti, jie tuo metodu laimi, pirmiausia savo tinklani įviliodami menininkus, mokslininkus ir kitus, kurie savo profesiniams siekiams akylai atsidavę, siekia populiarumo, pranašumo, ką laikinai iš anų ir gauna, kol jie naudingi ir reikalingi, o paskui ištinka aukščiausiai minėtų mūsų mokslininkų netikėtos mirtys, arba jų aklas pasidavimas priešui. Tas okupanto metodas yra bandomas visose užgrobtose tautose, tai žinomas ir mūsų tėvynėj nuo seno.

(2)

IŠEIVIAI KOVOJE DĖL LIETUVOS LAISVĖS

A. JURGENAS

Neseniai profesorius Anthony T. Bouscaren spaudoje įdomiai apibūdino liberalus intelektualus, vadindamas juos "apšviestaisiais". Jis sako: "Apšviestieji yra nepajudinamai įsitikinę savo intelektualiniu ir moraliniu pranašumu; jie laiko save tiesiog tartum kokia Valdo Rase. Ši rasė užjaučia kitus: beturčius, juodus, teroristus, padėgėjus, rusus, kiniečius ir Vietkongą. Tokia užuojauta sudarytų jiems garbę, jei nebūtų tiek vienašališka, nes apšviestiesiems sunku, ar net visai neįmanoma, užjausti Jungtines Valstybes, pabėgėlius nuo komunizmo, ar vidurinės klasės amerikiečius. Šie visi jiems atrodo keisti, juokingi, tamsūs, rasistai ir fašistai" (žr. Human Events, nr. 8, Feb. 20, 1971, p. 11).

Kadangi "apšviestieji" formuluoja Amerikos viešąją nuomonę, kiek ji pasireiškia per įtakinguosius laikraščius ir žurnalus, radiją ir televiziją, tai mūsų bylai susidaro nepalankios sąlygos, nes jiems, tariant Bouscareno žodžiais, "sunku, ar net visai neįmanoma" užjausti komunistų pavergtos Lietuvos reikalus. Kelių gauruotų "idealistų" demonstracija, kad ir lydimas visokių nešvankybų, ras palankų atsiliepimą spaudoje ir plačiai nuskambės, bet koks žygis prieš komunistų daromas skriaudas dažniausiai liks visai nepaminėtas.

Tą tylą neseniai pralaužė Brazinskų, Simokaičio, o ypač Kudirkos bylos, bet jos buvo traktuojamos labai savotiškai. Plačiai skaitomas "Time" savaitraštis griežtai pasisakė prieš Brazinskus, piktingosi Turkijos vyriausybę, kad jų tuoj nesugrąžino Sovietams, ir nespausdino laiško, kuriuose buvo pro-

testuojama prieš "Time" užimtą liniją. Simo Kudirkos reikalas buvo pirmiausiai panaudotas pačios Amerikos pareigūnams pulti, kada jie buvo kalti tuo, kad bendradarbiavo su Sovietų pareigūnais, bet buvo praeinama pabėgom pro pačių sovietų kaltę.

Liberaliniu požiūriu laisvės kova yra reikšminga, kada spalvoti žmonės kovoja su baltais, puslaukiniai su kultūringais, kairieji su konservatyviais. Anot Jungtinių Tautų, kultūringumo ar valstybiniam darbui pasirengusių žmonių stoka negali būti laikoma priežastimi nesuteikti nepriklausomybės kolonijoms -- šis nutarimas, aišku, galioja tik Afrikai, bet ne rytų Europos tautoms, kad ir kultūringoms, kad ir turinčioms valstybiniam darbui pasirengusių žmonių. Čia verta paminėti, kad spaudoje buvo žinia, jog liberalioji Pasaulio Bažnyčių Taryba (World Council of Churches), apimanti daugelį Amerikos ir kitų kraštų stambiųjų protestantų ir stačiatikių bažnyčių, net davė lėšų Juodosioms Panteroms.

Tad Lietuvos bylai yra kelios didelės ir sunkios kliūtys: 1) ir lietuviai, ir rusai yra balti, tad byla neturi rasinio pobūdžio; 2) lietuviai yra kultūringesni už rusus ir daugumą kitų Sovietų Sąjungos tautų, tad bylos negalima pavaizduoti, kaip tamsių masių sukilimą prieš civilizacijos valdovus, pagaliau, 3) Sovietų Sąjunga turi pačią kairiausią valstybės santvarką, komunizmą, tad kovos negalima pateisinti "progreso" vardu.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Detalė mišraus choro Dainų Šventėje.

V. A. Račkausko nuotrauka

Išpūdinga Dainų Šventė...

(Atkelta iš 1 psl.)

Ypač gilia padėką pareiškė dr. G. Balukui, įteikdamas padėkos adresą.

Kiti reikalai

Dekoracijos dailininko A. Valeškos žiūrovus nuteikė labai jausmiai. Estrados šonuose po tris įvairiaspalvius stulpus su Vilniaus verbomis, o scenoje stilizuotos tulpės, medžiai su giesmininkais paukšteliais. Scenovaizdis neperkrautas, bet daug pasakantis.

Malonų išpūdį daro ir Dainų Šventės vadovas. Re-

Dainų Šventės pranešėjai: B. Prapuolenis, K. Baltrušaitytė-Vaitienė ir L. Virbickaitė.

V. A. Račkausko nuotrauka

dagavo St. Daunys ir J. Vaičiūnas. Viršelis dailininko V. Virkau. Leidinys daro gerą išpūdį ir yra patrauklus. Užsklandose tautinių juostų raštai maloniai kurtena patriotinius jausmus.

Leidinyje sudėti gautieji organizacijų, įstaigų ir pa-

vienių asmenų sveikinimai. Visu solistų, pianistų, dirigentų ir dainininkų atvaizdai. Choro ir chorvedžių nuotraukos, trumpos istorijos ir choristų pavardės. Spaudė VI. Vijeikio spaustuvė ViVi.

Pasig endama dainuotų dainų ir kantatos tekstų.

Žiūrovo įsūdžiai

Programa pradėta su labai mažu pavėlavimu užtruko lygiai tris valandas. Tvarka buvo pakankamai gera. Fotografai ir filmuotojai nesivaržydami demonstravo savo aparatus ir įkyriai trynėsi dirigentų užpakalyje. Mikrofonai nebuvo reikiamai suderinti. Kalbos buvo taip trumpos, kad jų, galima sakyti, visai nebuvo. Šiuo atžvilgiu padaryta nepaprastai gera pažanga, kurios ir toliau tektų laikytis.

Choristai apsirengę tautiškais drabužiais darė malonų spūdį. Choruose dominavo moterys, o vyrai tesudarė tik trečdali ar mažiau. Moterų eilėse matėsi ir labai jaunų veidų (tai džiuginantis reiškinys), o vyrų tarpe nepraslykė an nepražilęs sudarė labai retą išimtį.

Atskirai tenka paminėti

Prieš pradedant Dainų Šventę, muz. Petras Armonas, muzikinės komisijos pirmininkas, asistuojant jauniems choristams Saugnui Degučui ir Rasai Veselkaitei, uždega aukurą prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo.

Z. Degučio nuotrauka

KELETA ŽODŽIŲ KRITIKOS KLAUSIMU

V. KAVALIŪNAS

Vis dažniau ir dažniau mūsų spaudoje pasirodo ne tik piktų literatūrinės kritikos straipsnių, bet ir straipsnių, gana pikta pasisakančių dėl tokios kritikos.

Tai tur būt natūralu. Visur, kur tik susitinka teisėjai ir teisiamieji, kyla tam tikras antagonizmas ir susiformuoja du priešingi frontai. Ir tai vyksta ne tik pas mus. Kitų tautų gyvenime šis reiškinys - nesantika tarp rašytojo ir kritiko -- dar aštresnis. Nemaža yra kitur šiuo klausimu ir literatūros.

Jean Hytier savo knogoje "Les romans de l'individu" sako, jog netrukstą kritikų, kurie neturi jokio supratimo, kas iš tikrųjų yra kritika. Dar pikčiau apie kritikus kalba Prancūzų Akademijos narys Marcel Pagnol. Kritikų profesija, teigia jis savo knygoje "Critique des critiques", esanti pati seniausioji, nes visada buvo žmonių, nesugebančių veikti ar kurti, kurie su didžiausiu atsidėjimu pasišvėsdavo teisti kitų darbą ir kitų kūrinį.

Tačiau kategoriškas teigimas, kad kritikai rašo tik todėl, jog rašytojai rašo, kad jie kūrybiniu atžvilgiu impotentai, ne pajėgi atsisotiti savo kojomis ir tik lyg vijokliai sukasi apie kuriančiuosius juos smaugdami, neobjektyvus ir vienašališkas. -- "Pirmiau negu mes turėsime amerikine literatūrą, būtina turėti amerikine literatūros kritiką", -- sako literatūros profesorius, kritikas ir poetas James Russell Lowell, tuo pabrėždamas kritikos reikšmę literatūrai.

Literatūros istorija žino daug kritikų, kurių veikla buvo neigatyvi -- trukdanti ir smukdanti. Tačiau ji žino ir tokių, kurie pozityviai prisidėjo prie literatūros suklestėjimo. Žinoma, pastarųjų daug mažiau, nes ir geras kritikas, kaip ir geras rašytojas, negali pasidaryti, o turi gimti. Ir gimsta jis, Šopenhauerio žodžiais, tikrai kas penkeri šimtai metų.

Apie dvejopą -- mažąją ir didiąją -- kritiką kalba ir Ant. Jasmantas savo straipsnyje "Literatūrinės kritikos prasmė" (Aidai, 1951 m. Nr. 3). "Mažoji kritika", sako jis, remdamasis Ernest Hello knyga, "Žmogus", mėginanti atsisotiti aukščiau už kūrėją, vertinti jį savais metodais, spausti jį į savas normas bei schemas ir tuo būdu jį nužudyti. Todėl jos vaidmuo esąs smukdantis. Ji išreiškianti, Jakšto žodžiais, siauraprotystę literatūros srityje. Jos įsigalėjimas esąs nuosmūdkio ženklas. Tuo tarp didžioji kritika nu-

lituanistinių mokyklų jungtinį chorą. Sugabenti iš tolimiausių šio krašto ir Kanados vietų, suburti į vieną masę, nepasimetę, bet susirado savo vietas ir pakluso dirigentų lazdelei. Reikia pasveikinti šią iniciatyvą ir ateityje jungti jaunuosius į vieną krūvą.

silenkianti kūrėjui. Ji priimanti jį atvira širdimi. Ji semianti literatūrinės vertybės iš jo paties. Ji surandanti literatūrinę tiesą jame pačiame. Kiekvieno talento ar genijaus švystelėjimas keliąs jai džiaugsmo, ir ji rodanti šią šviesą visuomenei. Todėl jos vaidmuo esąs statomasis. Jos įsigalėjimas esąs literatūros žydėjimo metas".

Tai, kas Ant. Jasmanto straipsnyje pasakyta in abstracto, kiek pasidairę, galėtume rasti ir konkrečiame mūsų kultūriname ir literatūriname gyvenime: mažosios ir didžiosios kritikos pavyzdžių bei atvejų. Tačiau čia neturima nei mažiausio noro sugrupuoti vienos ir kitos kritikos rūšies atstovus, nei juo labiau operuoti pavardėmis, nors kartais mažosios kritikos atvejai ir labai akivaizdūs.

Negali, pavyzdžiui, nei suprasti, nei nesistebėti, kai recenzentas, gana plokščiai pakalbėjęs apie B. Pukelevičiūtės romaną, deklaruoja nepasitenkinimą: kam tiek jame pripaišyta svogūnų! Dažnas, užuot pasidžiaugęs tokiu sąmojumi, pagalvos, ar recenzentas, nepajėgias skirti laikrodžio nuo svogūno, yra kompetentingas spręsti apie literatūrinę romano vertę. Negeriau ir su V. Alanto novelių recenzija, kuri baigiasi kaltinant autorių pagieža pasauliui, pabrėžiant ir jo užsieninės studijas. Sunku pasakyti, ar skaitytojas patikės autoriaus pagieža pasauliui, tačiau vargu jis besuabejos recenzento pagieža autoriui.

Tokių atvejų yra ir daugiau. Kiek ankstčiau tokio pat pobūdžio nelaimė ištiko ir V. Šlaito eilėraščių rinkinį. O poezijoje mažosios kritikos bruožai atsiskleidžia dar ryškiau. Čia kartais pasirodo ir visiškai nesugebėjimas, kai, nepajėgiant nieko pasakyti, pasitenkinama tik eilėraščių turinio apsakojimu. Kelias pigus ir lengvas -- nereikia nei talento, nei erudicijos, nei aplamai gilesnio poezijos kūrinio suvokimo ar net ir kultūringo vidinio nusiteikimo traktuoti jį vengiant įžeisti autorių.

Kurios, aplamai imant, mūsų literatūroje yra mažosios kritikos klestėjimo priežastys, pasakyti nelengva. Gal pavydas (jealousy of critics), apie kurį savo knygoje "The Failures of Criticism" kalba Henri Peyre, nurodydamas konkrečiais pavyzdžiais, kiek tokia kritika yra padariusi žalos prancūzų ir anglų literatūrai, o gal neturėjimas supratimo, jau minėto J. Hytier žodžiais, kas iš tikrųjų yra kritika, ar paprasčiausiai -- nepajėgimas suvokti literatūros ir apskritai meno kūrinio.

Žinoma, suvokti meno kūrinį nėra jau taip labai lengva. Prof. V. Sezemanas, savo knygoje "Estetika", kalbėdamas apie meninį kūrinio vertinimą, sako, kad išgirsti muzikinę pjesę, pama-

tyti paveikslą ar perskaityti eilėraštį dar nereiškia visa taisu voki kaip meninio pobūdžio reiškinius. Tam reikia, sako jis, to, ką B. Christijansenas taikliai pavadino antrinės kūrybos aktu, t.y. gyvu meniniu suvokimu.

Apie tokio pat pobūdžio suvokimą kalba ir jau čia minėtas H. Peyre. Kritikas negalįs, sako jis, užsidaryti savo ego sienose. Jis turįs visų pirma taip pasiduoti menininko norėms sugestijoms, kad jas galėtų patirti savo viduje (so as to re-experience them inwardly). Tačiau, sako jis toliau, dideli kritikai, kurie pajėgti vertinti naujuosius ar pervertinti senuosius meno kūrinius, labai reti -- daug retesni nei dideli poetai, nei dideli dailininkai ar dideli filosofai.

Tačiau didžiausia bėda, apie kurią kalba ir Ant. Jasmantas savo straipsnyje, būna tada, kai vertinamas literatūros veiklas spausite spaudžiamas į savas normas, kai, H. Peyre žodžiais, su uveriu užsispyrimu -- ferocious insistence -- ieškomas ir pagalviam randamas vienas raktas begaliniai skirtingiems užraktams.

O tai, ko nėra, neįmanoma nei rasti. Nėra nei vieno ir visiems literatūros ar aplamai meno kūriniams galiojančio estetinio vertinimo kriterijaus. Ir tuo atveju, kai kuris nors kritikas sakosi tokį metodą suradęs, tenka ne džiaugtis, o greičiau nusiminti.

Kai mūsų vienas kritikas didelės apimties leidinį skelbia, jog vienintelis romano estetinio vertinimo kriterijus -- žmogaus atskleidimas, imi ir kiek suabejoji. Ar ir kiek jis tinka ir mažesnės fizinės apimtys literatūriniams kūriniams? Ką tokiu -- pavadinkime jį antropomikrometru -- prietaisu matuosį J. Bilidno kūrinį "Brisiaus galas" -- šunį ar žmogų? O pagalviam ir pačiam romanui -- ar pavyks jį tinkamai pritaikinti, kad ir, pavyzdžiui, V. Hugo "Paryžiaus katedrai", romanui, kuriam psichologinių atžvilgių daug kas galima prikišti?

Pagalviam -- kurį žmogų matuoti? Ar tą, kurį atvaizdavo rašytojas, ar tą, kurį "mato" kritikas? Vertintojas, aišku, pasirinkęs savąjį. Tada tačiau, I. A. Richards knygos "Principles of Literary Criticism" žodžiais, jis bus priverstas teigti: "Aš geresnis už tave, mano skonis rafinuotesnis ir mano prigimtis kultuotesnė..."

Kad ir kaip gražiai kuris metodas atrodytų teorinėje plotmėje, konkrečiais atvejais, jį vertiškai taikant, yra pavojus, kad tik cituoto I. A. Richards žodžiais, atsidurti aklo žmogaus padėty, kuris tamsiame kambary vaikosi juodą katę, kurios tenai visiškai nėra.

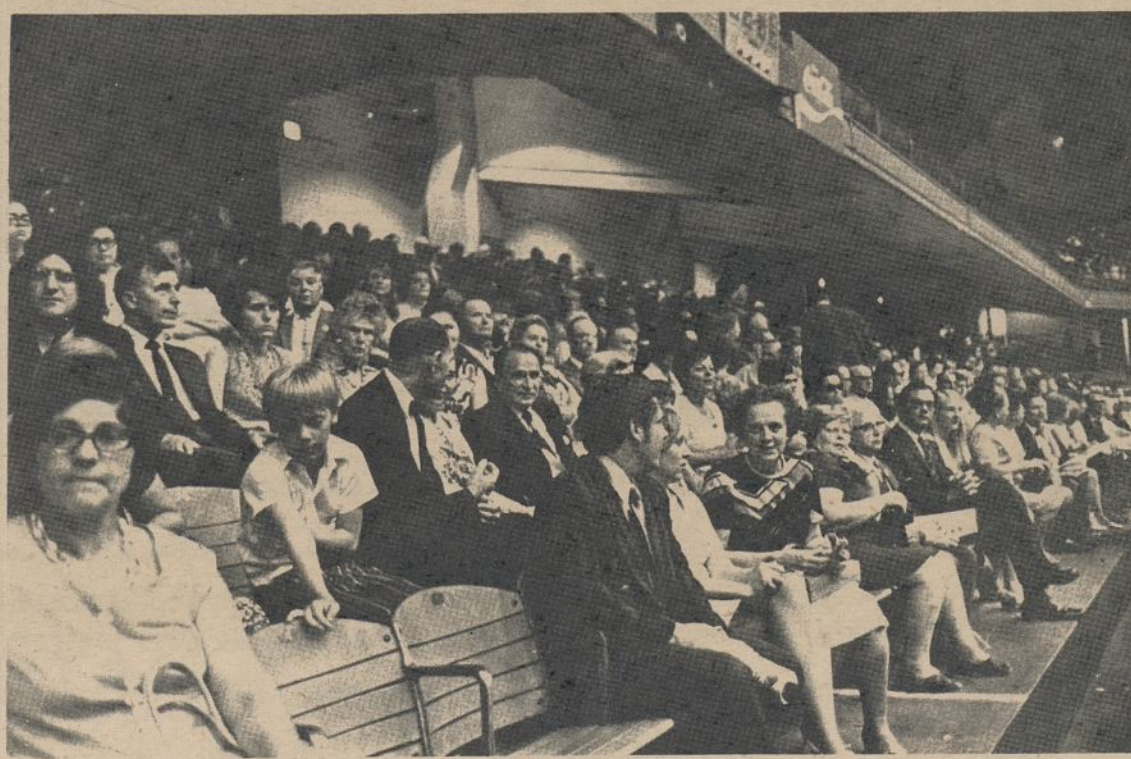
Bet koks vertinimas, o ypač estetinis, yra reliatyvus ir subjektivas. Ir kad ir kokios erudicijos ir talento būtų kritikas, jo sprendimų vertė, be jo paties

(Nukelta į 6 psl.)

Detalė jaunimo choro Dainų Šventėje.

V. A. Račkausko nuotrauka

Grupė žiūrovų Dainų Šventėje.

V. Noreikos nuotrauka

Šauliai ir svečiai Dainavoje žygiuoja prie kryžiaus pagerbti žuvusius dėl Lietuvos laisvės.
K. Sragausko nuotrauka

ŠAULIŲ KULTŪRINĖ SAVAITĖ

Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje Centro Valdybos suruošta birželio 13-20 d. Dainavoje ideologinė-kultūrinė savaitė praėjo su pasisekimu. Nors daug kas baiminosi dėl birželio oro, nes dažnai tokiu laiku būna dar vėsu, bet reikia pasakyti, kad oras buvo labai gražus ir šiltas.

Pirmadienį, birželio 14 d., teisininkas Vincas Šarka skaitė paskaitą "Bendravinimas su kraštu" ir ši paskaita iššaukė plačių diskusijų.

Antradienį, birželio 15 d., majoras Kazimieras Daug-

vydas savo paskaitoje "Šauliai Nepriklausomybės kovose" pateikė šaulių atliktus darbus Nepriklausomybės Kovose.

Trečiadienį, birželio 16 d., gen. št. pulkininkas Jonas Šepetys savo paskaitoje "Šaulių paskirtis tremtyje" supažindino su šaulių sąjungos kaipo buvusios ginkluotos organizacijos uždaviniais ateitį, pasaulio karinėje suirutėje ir kuo ji gali prisidėti Lietuvos laisvės kovoje.

Žurn. Sąjungos Centro valdybos Spaudos-Informacijos vadovas Vladas Mingėla savo paskaitoje "Šauliai Amerikoje 1920 m." įrodė ir turimais daviniais parėmė, kad jau 1920 metais Amerikoje buvo susikūrę šaulių būriai ir jie savo aukomis rėmė šaulių Sąjungą Lietuvoje.

Ketvirtadienį, birželio 17 d., turėjome moterų dieną, kurią pravedė Kunigunda Kodatienė. Šaulė Tremtyje redaktorė Stefa Kaunelienė pristatė Sibiro tremtinių rankinės rašytojos Stefos Rūkienės knygą "Grįžimas į Laisvę".

Prelegentė paskaitydama kai kurias svarbesnias knygos ištraukas arba pacituodama kai kuriuos posakius taip vaizdžiai ir gražiai pristatė šią S. Rūkienės knygą, kad kai kurie net ašaras braukė. Visi buvo labai patenkinti tokiu gražiu knygos pristatymu.

Šaulys kun. Viktoras Kriščiūnevičius, kaip vienas žymiųjų pamokslininkų ir paskaitininkų savo pareikštos mintyse vaizdžiai išdėstė Lietuvos bažnyčios ir lietuvių kunigų norą išlaikyti lietuvių kalbą ir jų prisidėjimo kultūrinėje veikloje Nepriklausomybės metais.

Stasio Butkaus šaulių Moterų sekcijos vadovė Bronė Selenienė vakaronės dalyviams paruošė vaišes su puonu.

Vakaronėje K. Kodatienės sugebėjimais buvo paruoštas ir atliktas linksmas montažas, kurį išpildė: Stefa Kaunelienė, Marija Šimkienė ir Bronė Selenienė.

Montažas sukėlė gražaus juoko ir praskraidino nuotaikas. Buvo daug deklamacijų ir dainų. Šaulių moterų diena labai gražiai buvo praversta.

Penktadienį, birželio 18 d., buvo skirta Jūrų šauliams. Dieną atidarė Jūrų šaulių vadovas Mykolas Vitkus ir programai vadovauti pakvietė cv sekretorių Jurgį Baublį, kuris ne tik programai vadovavo, bet ir mokslinę paskaitą, Lietuvos žemės paviršius ledinams slenkant ir tirpstant, skaitė. Paskaitai pailiustruoti naudojo savo ilgų metų darbo reljefinį žemėlapi.

Karolis Milkovaitis savo paskaitoje "Klaipėdos kraštas ir jūros reikšmė Lietuvai" supažindino klausytojus su Klaipėdos miesto ir krašto istorija ir apibūdino kokią didelę reikšmę jie turėjo Lietuvai.

Vandens narai: Robertas Leonavičius ir Jonas Naujokaitis išsilaukė po vandeniu apie vieną valandą. Jie iš ežero dugno ištraukė kriauklių ir kitokių radinių. Paaiškinimus darė J. Baublys. Kalbėjo K. Milkovaitis. Sukalbėta K. Kodatienės sukurta malda ir sugiedota: Marija, Marija... Iškilmes buvo mielos ir įspūdingos.

Šeštadienį, birželio 19 d., turėjome šaulių jaunimo dieną. Dieną pravedė Jonas Šostakas, Irena Svenickaitė ir Robertas Selenis.

Paskaitas skaitė: Rašytojas ir žurnalistas Sąjungos pirmininkas Vytautas Alantas "Lietuvos rašytojai". Paskaita gili ir labai gerai paruošta. Klausytojai šiltai priėmė.

Dr. Kazimieras Pautienis, Clevelando šaulių kuopos pirmininkas kalbėjo apie "Rūkymą ir jo pasekmes vėžio ligoms". Paskaita tikrai buvo labai įdomi ir suteikianti rūkoriaus daug žinių apie tabaką ir jo kenksmingumą.

Žurn. studentas Robertas Selenis skaitė diskusinę paskaitą tema: "Senosios kartos ir dabartinis jaunimas". Robertas Selenis daug žadantis jaunuolis, ne tik studentiją išjudino, bet ir senyvą. Tokį jaunuolį turėti

mūsų kolonijai yra garbė ir pasididžiavimas.

Joninių laužas

Laužo iškilmes atidarė Jonas Šostakas ir programai praversti pakvietė jaunosius šaulius studentus: Ireną Sventickaitę ir Robertą Selenį. Iškvietė Jonus ir Jones uždegti laužą, kurių tarpe buvo gen. Jonas Černius. Joninės pradėtos skambiomis liaudies dainomis. "Skautų Miško Brolių" orkestras vadovaujamas s. Algirdo Vaitiekaičio davė vien liaudies dainų pinę. Orkestras įspūdingas, karšti plojimai. "Aušros" lituanistinės mokyklos mokiniai — skautai: Vincas Žebraitis ir Edvardas Vasiliauskas akordeonistui Antanui Paškui pritariant padainavo solo. Detroitiečių mylima ir daug žadanti dainos ir muzikos studijų studentė Irutė Vizgirdaitė, draugei amerikietei gitara pritariant padainavo keletą liaudies dainelių. Daug gražių dainų padainavo Irenai Sventickaitėi arba Robertui Seleniui vadovaujant ir Joninių laužo dalyviai. Linksmeji broliai-šauliai: Robertas Selenis, Kastytis Karvelis, Linas Mikulionis ir Antanas Paškus, nepaprastai vaizdžiai ir artistiškais gabumais atliko Kazio Binkio "Limpapo". Dalyviams labai patiko ir jie jiems daug plojo. Pabaigai Windsoro mergaičių kvartetas, vadovaujamas s. Tautkevičienės padainavo 3 dainas, kurios visos buvo palydėtos griaušmingais bis... Kvartetą sudaro: Aldona Tautkevičiūtė, Nijolė Giedriūnaitė, Rūta Čerskutė ir Milda Pakauskaitė. Kvartetas nors ir neseniai išėjo į viešą lietuvių visuomenę, bet jau spėjo įgyti šiltas užtarnautas simpatijas. Mergaitės gražiomis suknutėmis pasipuošusios, jaunutės. Akordeonu joms pritarė Andrius Čerskus.

Joninių lauže dalyvavo jaunieji skautai: vilkiukai ir paukštytės ir buvo įsijungę į bendras dainas. Skautų akademikų vardu sveikino Jūratė Pečiūraitė pažymėdama, kad šaulių ir skautų idėjos yra vienos ir tos pačios atsineštos iš Nepriklausomos Lietuvos.

Pabaigai Jonų ir Jonių garbei buvo užkurti 5 maži lauželiai per kuriuos šokinėjo varduvininkai ir svečiai. Joninių lauže dalyvavo apie 350 svečių. Joninių laužas buvo įspūdingas ir labai gražiai praverstas. Tokios gražios programos dar niekas nėra turėjęs.

Joninių laužui pasibaigus valgyklos salėje vyko šokiai.

Išvežtųjų ir sukilėlių paminėjimas

Sekmadienį, birželio 20 d., buvo paminėti iš Lietuvos išvežtieji ir 1941 m. sukilėliai. Paskaitininkai — sukilimo vadai: Leonas Prapuolenis ir Stepas Jakubickas. Pirmasis palietė lietuvių rezistenciją iš senų laikų, gi S. Jakubickas faktais paties išgyventais įspūdziais ir darbais rengiantis 1941

m. sukilimui. Abi paskaitos buvo kruopščiai paruoštos ir klausytojus labai maloniai nuteikė.

Mišias atnašavo LŠST centro valdybos kultūros sekcijos vadovas kun. dr. Jonas Borevičius. Buvo pasakytas jautrus ir gilus pamokslas. Žmonių mišiose dalyvavo perpildyta salė. Sugiedotas Lietuvos Himnas.

Eisena prie kryžiaus

Mišioms pasibaigus visi žygiavo prie kryžiaus. Priekyje sąjungos pirmininkas Vincas Tamošiūnas, Leonas Prapuolenis, valdybos nariai: S. Jakubickas, kun. J. Borevičius, V. Keturakis, S. Jokūbaitis, M. Vitkus. Žuvusiems pagerbti Irutė Sventickaitė ir Jonė Beržinskaitė nešė ažuolų lapų vainiką. Eisenoje buvo nešamos vėliavos.

1941 m. sukilimo istorinį įvykį atžymėti cv narys Stasys Jokūbaitis prie kryžiaus pasakė kalbą. Sugiedotas Lietuvos Himnas ir giesmė: Marija, Marija... Padėtas vainikas. Šios iškilmes ruoštos su Fronto Bičiuliais jų kvietimu. Iškilmes visuomenei patiko ir jas labai įvertino.

Šaulių ideologinė-kultūrinė savaitė praėjo su pasisekimu, tik joje dalyvavo kiek mažokai brolių šaulių ir sesių. Galėjo dalyvauti kur kas daugiau. Sekančiais metais stovykla numatoma Maine valstijoje pas tėvus Pranciškonus.

Stovyklavimo metu visą savaitę vyko šaudymas, kuriam vadovavo Vytautas

Keturakis. Geriausiai sušaudė ir premijas laimėjo: Stasys Bernatavičius, Bronius Valiukėnas, Julius Rinkūnas ir Romas Mačionis.

Kazys Sragauskas turėjo suruošęs parodą savo foto nuotraukų iš Detroito lietuvių gyvenimo. Parodėlė lankytojų susilaukė gražaus įvertinimo ir pagarbos.

Šaulių ideologinę-kultūrinę savaitę rengė LŠST ir jai talkininkavo Stasio Butkaus ir Švyturio kuopų šauliai. Stovyklos vadovas buvo Mykolas Vitkus, administratorius Jonas Šostakas, pad. Stasys Malinauskas. Stovyklos gydytojas dr. Kazys Pautienis, gailestingoji sesuo Cicilija Balsienė, valgyklos vedėjas Juozas Augaitis, valgyklos kontrolierius Jonas Balnionis. Maisto tiekėjas Antanas Šiurkus. Virtuvės vedėja Vera Kulbokienė. Padėjėjos: Marija Bylienė, Leokadija Banaitienė, Liuda Mačionienė, Emilija Lungienė, Konstancija Kirvilaitienė ir Ada Telyčienienė.

Stovyklos laužo paruošėjas — Juozas Kincius. Vėliavų tarnybos ir sargybų v-kas Vincas Kniura.

Stovyklos budėtojai: Jonas Balsys, Vladas Kazlauskas, Juozas Kincius, Antanas Kriščiūnas, Vacys Šlunys ir Juozas Televičius.

Dr. Kazys Pautienis ir sesuo Cicilija Balsienė medicinos pagalba suteikė 8 asmenims. Tas rodo, kad medicinos personalo buvimas stovyklose yra būtinas.

A. Grinius

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VISI KVIEČIAMI Į GEGUŽINĘ

Liepos 18 d., sekmadienį, 2 val. p. p., ALT S-gos Clevelando skyrius rengia tradicinę gegužinę Vlado ir ponios Dautų sodyboje, 2971 Bishop Rd., Highland Hts. Bus geras bufetas ir išgėrimai, Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami į gegužinę atsilankyti.

• **Lietuvių Konservatorių Klubas** susirinkime, šį ketvirtadienį, liepos 16 d., 8:30 v. v. buvęs Clevelando miesto tarybos narys Paul S. Sanislo kalbės tema "Law and Police". Rugpiučio 20 d. kalbės šerifas Ralph E. Kreiger "How Sweet the Poppy". Susirinkimas įvyks Union Savings patalpose, 5106 Milson Mills Rd.

PARDUODAMAS NAMAS

Kolonialinis, E. 185 ir Lake Shore Blvd. apylinkėje. 7 dideli kambariai. 1½ vonios. Karšto vandens pečius. Arti susisiekimo, mokyklų ir bažnyčių. Parduoda savininkas. Teirautis tel. 531-0276 ar 382-1540. (51-52)

"VIENO PASAULIO DIENA" KULTŪRINIJOSE DARŽELIUOSE

Visų tautų kultūriniai darželiai sąryšyje su 175 metų sukaktimi nuo Cleveland miesto įkūrimo, liepos 18 d., sekmadienį, rengia "Vieno pasaulio dieną". Programa, kurioje dalyvauja visų tautų meninės grupės, prasidės 2:30 po pietų estu ir suomių darželiuose, netoli Superior gatvės. Tos dienos programos pirmininkė P. Philipps yra pakvietusi įvairių aukštųjų pareigūnų dalyvauti šiose iškilmėse.

Šiais metais sueina 55 metai nuo pirmo kultūrinio darželio įkūrimo, ir 35 metai nuo Lietuvių darželio galutinio užbaigimo.

Prašome visus lietuvius dalyvauti kuo gausiau.

Rita Premeneckienė

• **Cleveland Trust Banko** centrinė įstaiga jau pradėjo keltis į naujas patalpas, 29 aukštų naują pastatą, šalia senųjų patalpų Euclid ir 9-tos gatvių. Telefono numeriai lieka tie patys ir persikėlimas bus baigtas rugpiučio mėnesį, per tą laiką bankinės operacijos atliekant senose patalpose.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• **Francis A. Coy**, ilgametis May Co. Cleveland prezidentas, žymus veikėjas visuomeniniame gyvenime, priklausęs įvairioms labdarybės organizacijoms, paskirtas May Co. board chairman and chief executive officer. Jo vietoje prezidentu paskirtas Denny G. Arvanites, 40 m. amž., buvęs viceprezidentas Sanger-Harris Inc., Dallas.

May Co., kuri savo skelbimais remia Dirvą, per paskutinįjį dešimtmetį iš dviejų krautuvų Clevelande, išplėtė iki septynių, vadovaujant M. Coy.

• **Apdraudos reikalais** geriausių patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Arenoje** šį ketvirtadienį, liepos 16 d., ristikas Waldo von Erich kovos dėl

PENKIOLIKTA MERGAIČIŲ VASAROS STOVYKLA DAINAVOJE

Dainavos mergaičių stovyklą organizuoja Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, kurios jau eilę metų sėkmingai vadovauja šiai stovyklai. Kas vasarą lyg rugiagėlių žiedai jaunos lietuvaitės mėlynais sijonėliais išsirikiuoja Dainavos kalneliuose.

Mergaičių stovyklai yra vadovavusios: Seselės Paulė, Bernadeta, Viktorija, Palmira, Margarita, Ignė ir t.t. Šiais metais 15-tai stovyklai vadovaus šios stovyklos pirmoji vadovė Sesuo Paulė, Tiek šiame pakrašty, tiek rytiniam, Seselė Paulė visur buvo jaunimo labai mylima ir gerbiama. Ji lyg motulė suburia visas į didžią šeimą, kurioje spindi džiaugsmas, meilė, lietuviška dvasia.

Seselė Paulė sutiko telefonu atsakyti į keletą klausimų prieš įvykstant mergaičių stovyklai.

-- Miela sesele, būtų malonu išgirsti iš Jūsų koks išpūdis po ilgesnės pertraukos sugrįžus į Dainavos stovyklą?

-- Stovyklą radau pagerėjus. Daug daugiau pastatų, atskira salė. Anksčiau ir meldėmės ir valgėm ir programas atlikdavom toj pačioj salėj, kas sudarė daugiau darbo ir nepatogumų. Taip pat džiaugiamės turėdamos savo atskirą namelį, koplytėlę.

-- Kuriantis Dainavai Jums teko vadovauti pirmai mergai-

čempionato prieš Dick Brower. Pradžią 8 v. v. Bilietai nuo 4 iki 2 dol.

čių stovyklai. Įdomu kokią programą numatote šiais metais?

-- Programa panaši, kaip ir anksčiau. Mums labai rūpi suteikti mergaitėms poilsio ir žaismo darnume katalikišką ir tautišką dvasią bei padėti ugdyti charakterį. Iš anksto stovyklos programa gerai išplanuojama ir pritaikinta to amžiaus mergaitėms. Į programą įtraukta: dainos, šokiai, lietuvių kalbos ir literatūros programėlės, rankdarbiai, vakarinės programos.

-- Kas šiais metais Jums taikinkaus?

-- Į pagalbą ateis dvi seselės, mokytojai, pagelbininkės. Stovyklos kapelionu bus tėvas Tadas Degutis, OFM.

-- Kiek tikėtės stovyklautojų?

-- Laukiame arti šimto jaunų lietuvių.

-- Kadangi stovyklautojos dabar yra dauguma jaunosios kartos mergaitės, tad įdomu ar stovyklomis šį kartą daugiau įdomausi ar mažiau?

-- Gaila, Tenka nusivilti ateinančiai kartai. Tėvai praturtėja, tai yra įsigyja vasarvietes, kurios teikia vaikams įvairių malonumų. Tėvai pamiršta auklėjimą, kas jaunuolei šiuo amžiumi labai aktualu. Anksčiau tėvai ieškojo sąlygų, kad tik vaikai galėtų patekti į lietuviškas stovyklas, tam nesigailėjo, nei pinigų, nei vargo, tuo tarpu dabar tėvai į tai mažiau kreipia dėmesio.

-- Ar jaunosios kartos mergaitės laisvai kalba lietuviškai?

-- Labai maža dalis laisvai kalba lietuviškai. Pastebim, kad kasdien kalba visiems prieinama, Pravedant pašnekesius, daunojant tuoj pastebim, kad jaunimas labai dažnai tai atlieka

visai nesuprasdamas. Geras pavyzdys dainavom visą savaitę dainelę "Ridikėlis ir petruška". dainelė visiems patiko. Su viena stovyklautoja išsikalbant patyčiau, kad ji tą dainelę pamilo, bet kas antro žodžio nesuprato, nes daržovių pavadinimai jai buvo visai svetimi.

-- Mums visiems labai gerai žinoma puikiai vadovaujama sėlių stovykla. Ką lietuvių tėvams turėtumėt pasakyti apie stovyklą?

-- Kad patikėtumėt mums savo dukras. Mes ateinam tėveliams į pagalbą. Dauguma auga šeimose, kur tenka bendrauti tik su tėveliais, o kaip svarbu mokėti džiaugtis gyvenimu, bendrauti su kitais. Kaip svarbu pajusti ir surasti save, pamilti artimą, padėti jam ir džiaugtis drauge.

Ingrida Bublėnė

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 18 D. ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė p.p. Dautų sodyboje.

RUGPIUČIO 8 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas gegužinė šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 2 D. Clevelando Ateitininkų koncertas.

SPALIO 23 D. Grandinėlių balius šv. Jurgio parapijos salėje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŠALTAS LAIKYMAS

Šis patogus 12-os paketas iš tikrųjų yra vienkartinis šaldytuvas. Jis talpina dvyliką dėžučių gero Stroh's alaus. Jeigu jūs atšaldote paketą, alus viduj išlieka vandomis šaltas.

Ir kada jūs išbaigiate alų, paketas pasitarnauja sudėti tuščioms dėžutėms išmetimui.

Išmėginkite Stroh's beledį šaldytuvą šį savaitgalį.

Ir tikrai jis būna šaltas.

VIENAS ALAUS MĖGĖJAS KITAM

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT, MICH. 48226

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SIŪLOME ĮSIGYTI ŠIUOS VILTIES LEIDINIUS

J. Gliuda. SIMAS. Simo Kudirkos tragedija.	
160 psl.	\$3.00
E. Čekienė. KAD JI BŪTŲ GYVA. 420 psl.	\$5.00
S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, Kietais viršeliais. 526 psl.	\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.	\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš.	\$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.	\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. SIMAS	\$.....
..... egz. KAD JI BŪTŲ GYVA	\$.....
..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ	\$.....
..... egz. AGONIJA	\$.....
..... egz. REZISTENCIJA	\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO	\$.....

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

adresas: (namo numeris ir gatvė)

adresas: (miestas ir valstybė, zip Nr.)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos Šešas, rašo Dainų šventės Vykd. Komiteto pirmininkui dr. G. Balukui:

"Daina visada buvo būdingas mūsų tautos sielos pasireiškimas. Dabar, sovietų okupacijai siekiant iškreipti liet. kultūrą, primesti Lietuvai svetimus įpročius, sužaloti dargi krašto vaizdą, šimtmečių bėgyje sudėtos liaud. dainos yra ypač brangintinos, nes atspindi tautinę dvasią, kuri įkvėpė mūsų protėvius, vedė mus nepriklausomos Lietuvos gyvenime ir šią dieną gaivina geresnės ateities — laisvės atstatymo — viltį. Tebūnie ir ši IV-oji Dainų šventė Čikagoje laisvos lietuviškos sielos meniška ir patriotinė išraiška."

• Dr. H. Brazaičiui, PLB visuomeniniams reikalams vicepirmininkui, pratesiant prenumeratą atsiuntus 10 dol. auką Dirvai 10 dol., nuoširdžiai dėkojame.

• Detroito šauliams už auką Dirvai 10 dol., nuoširdžiai dėkojame.

• Emilija Putvytė, Lietuvos šaulių Sąjungos įsteigėjo Vlado Putvio-Putvinskio duktė, kuri Lietuvoje baigė Vytauto Didžiojo Vilniaus Universitetą, šiais

metais birželio mėnesį baigė studijas Brown'o Universitete, Providence, R. I. ir gavo Master of Arts in Slavic Languages laipsnį.

Šiuo metu ji dėsto istoriją Bristol Community Kolegijoje, Sall iver, Mass.

• Inž. Juozo Butkaus, Dirvos skaitytojo ir rėmėjo iš Woodhaven, N. Y. sūnus Algis, šiuo metu atlieka karinę prievolę Vietname, batalijono laikraštelyje buvo pristatytas kaip birželio mėnesio pasižymėjęs karys, jam paskiriant visą puslapį. Ir straipsnis baigiamas Algio lietuvišku sakiniu "Aš ateinu namo", kurį skiria savo draugams ir namiškiams New Yorke.

SELIGENSTADTIEČIŲ DĖMESIUI

Dirvoje buvo paskelbta buv. seligenstadtietis, o šis dėl jų suvažiavimo kreiptis į P. Motiejūną Clevelande, Ohio. Dabar, susidarius Chicagoje komitetui paminklinio kryžiaus Seligenstadte atstatymui, šis komitetas imsis iniciatyvos ir suvažiavimą surengti, tad prašau tuo reikalu kreiptis sekančiu adresu: Mr. Petras Galinauskas, 6758 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Taip pat ir aukas kryžiaus atstatymui siųsti tuo adresu.

Povilas Motiejūnas

ALT S-gos Clevelando skyriaus nariui

DR. VLADUI RAMANAUSKUI,

mylimai MOTINAI Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

ALT S-gos Clevelando Skyriaus Valdyba

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

ir šeimai, jo MOTINAI Lietuvoje mirus, reiškia me gilią užuojautą

Liji ir Vladas
B l o ž e s

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

ir šeimai, jo MOTINAI mirus, reiškia me gilią užuojautą

Dr. B. Matulionis
ir šeima

Poniai ZUZANAI ŠALNIENEI,

liūdinčiai dėl savo mylimo vyro, Lietuvos Garbės Konsulo, ANTANO ŠALNOS mirties, reiškia me gilią užuojautą ir kartu liūdime

Bostono Lietuvių Respublikonų Klubas

A. A.

ALEKSUI PRATKELIUI

mirus, didžio skausmo prislėgtą žmoną MARIJĄ PRATKELIENĘ, sūnų ZENONĄ, dukterį IRENĄ užjaučiame ir kartu liūdime

Kovų šeima

KVIEČIAME Į NEOLITHUANŲ STOVYKLĄ

Šių metų Korporacijos Neo - Lithuania stovykla įvyks "Dainavos" stovyklavietėje, 15100 Austin Road, Manchester, Mich. Telef. 313 — 428-8919. Stovyklos laikas nuo rugpjūčio 29 d. iki rugsėjo 6 d.

Nuo širdžiai stovykloje laukiami visi korporantai su šeimomis ir artimaisiais. Pilnam stovyklavimo laikui — 65 dol., nepilnam — 8 dol. į dieną.

Apie pačią stovyklavietę daug nekalbėsime, nes, per eilę metų, visi esame girdėję ir žinome kas yra ta lietuviškoji "Dainava". Pirmenome, vykstantiems į stovyklą, tenka pasiimti dvi paklodes, vieną pagalvei užvalkalą ir antklodę.

Stovyklos vadovu sutiko būti fil. inž. Jonas Jurkūnas.

Šių metų stovyklai sudaryta įvairi ir įdomi programa pridėdant ir golfo turnyrą. Visą programą bus paskelbta spaudoje. Ten pat įvyks ir Korporacijos suvažiavimas.

Visi kolegos vykyje į stovyklą, nes pačioj Korporacijos veikloj, čia išsivijoj, stovykla yra nepakeičiama proga korporantams (ėms) iš įvairių vietovių susitikti ir pabendrauti. Stovykloj sudarytos pažintys ir ryšiai plačiai jungia mus į vieną darnią Korporaciją. Stovyklose įgytas gilesnis savos ideologijos supratimas, naujos idėjos ir ryžtas atsispindi Korporacijos augime ir veikloje. Stovykla kiekviena neolithuaną (ę) sutvirtina, to ir ieškokime kiekvienas. Tad, iki pasimatymo Neo-Lithuania stovykloje!

Vyr. Valdyba

ISVYKO Į TAUTINĘ SKAUTŲ STOVYKLĄ

Praeitą penktadienį, liepos 9 d. iš Toronto į Europą išskrido apie porą šimtų lietuvių į tautinę skautų stovyklą Sch we tzingene, Vokietijoje. Su ekskursantais išvyko ir lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras", kuri su savo programa pasirodys Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos lietuviams.

Ekskursantai, vykdami į stovyklą, lankysis Londone, Paryžiuje, Genevoje, Milane, Venecijoje ir Insbruke, o paskutinę savaitę praleis stovykloj. Iš Europos grįš rugpjūčio 30 d.

Iš Clevelando su ekskursantais išvyko s. Stefa Gedgaudienė, ASD cv pirmininkė, kuri stovykloj atstovaus Akademinių Skautų Sąjūdį, s. V. Bacevičius, Dirvos fotografas, o kiek vėliau atskirai skrenda vs V. Šenbergas ir vs A. Šenbergienė. Prie stovyklautojų prisijungs clevelandietė skautė akademikė Dalia Orantaitė, kuri su savo mamyte šiuo metu vieši Europoje ir vs V. Kizlaitis, Dirvos foto laboratorijos vedėjas, šio mėnesio pabaigj išvyksta atostogų.

• ALto ir JAV LB valdybų pirmininkų ir atstovų š. m. liepos 3 dienos pasitarime Chicagoje buvo aiškintasi Lietuvos laisvinimo veiklos reikalai.

Pasitarimas vyko draugiškoje nuotaikoje ir sukurta, kad tų veiksmų pirmininkai ateityje turėtų didesnius ryšius ir testų pradėtą veiklos derinimą.

Dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis, vicepirmininkai T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis, dr. J. Valaitis, ALto atstovas Washingtonne dr. J. Genys, JAV Lie-

Skirstantis iš Dainų šventės... Komp. B. Budriūnas, pianistė R. Apeikytė, L. Budriūnienė ir muz. V. Mamaitis.

V. A. Račkausko nuotrauka

tuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas Vyt. Volertas, JAV LB CV narė A. Zerr (Mačiulaitytė) ir JAV LB Tarybos prezidento pirmininkas Vyt. Kamantas.

• G. Merkevičiūtė, iš New Haven, Conn., šį rudėnį vyksta studijuoti prancūzų kalbą į Paryžių.

TRIJULĖ SVENCIA SIDABRINĮ KUNIGYSTĖS JUBILIEJŲ

Trys kunigai pranciškonai š. m. rugpjūčio 1 dieną švęs savo kunigystės sidabrinį jubiliejų. Jie visi trys atnašaus šv. Mišias gražioje Kennebunkport pranciškonų buveinėje ir džiaugsis išėję šį gražų gyvenimo kelią. Tai vasarotojams gerai pažįstamas tėvas Jonas Dyburys, kuris su šypsniu su-

dėstė Pranciškonų gimnazijoje vokiečių, lotynų bei kitas kalbas? Tėvas Jonas yra vienuolyno gvardijonas ir tas pareigas jau turi ilgą laiką. Gimęs Lietuvoje, ten įstojęs į pranciškonų eiles, mokėsis Vokietijoje ir išventintas 1946 metais, kunigas Jonas įsirašė į šv. Pranciškaus sekėjus ir ištikimai tas pareigas eina. Linkime jam ir toliau nešti savo vienuolišką našą ir maloniai šypsotis vasarotojams.

Tėv. K. M. Butkus, O.F.M.

Vasarotojai sutinka Kennebunkport kunigą Kęstutį Mariją Butkų. Tai labai malonus ir ramus, su kuriuo pasikalbėti reiškia ką nors nauja išmokyti. Kunigas Kęstutis studijavo Berlyno universitete filosofiją, mėgsta meną, bendradarbiau ir platino pranciškonų spaudą, yra išvertęs įdomią knygą Emile Guerry "Pilnutinis Kristus". Tėvo Kęstučio pastangomis yra įrengtos lietuviškos stacijos Kennebunkporte, kurios yra tikras meno šedevras, Mu-

Tėv. Jonas Dyburys, O.F.M.

tinka vasarotojus ir su šypsniu juos išlydi. Kas kada pagalvotų, kad šis nusizėminęs vienuolis yra įgijęs magistro laipsnį New Hampshire universitete ir

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

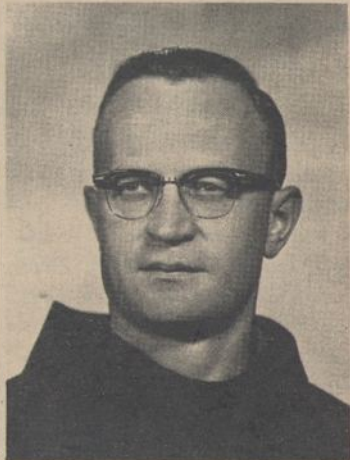
- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žaunynuos paskendusių lietuvišką pajūrio vilą.

loko padarytas. Dėl vietos stokos negalime išvardinti visų tėvo Kęstučio darbų ir nuopelnų. Tėvui Kęstučii linkime ir toliau tęsti pranciškonų darbą ir džiaugiamės galėdami jį matyti švenčiant savo sidabrinį kunigystės jubiliejų.

Tėv. Steponas Rapolas, O.F.M.

Kas dažnai lankosi Kennebunkport vasarvietėje ir mėgsta sportą, pažįsta kunigą Steponą Rapolą, kuris yra didelis sportininkas, šalia to, kad yra kunigas ir vienuolis. Tėvas Steponas buvo iššventintas 1946 metais kunigu, į tėvus pranciškonus įstojo dar Lietuvoje. Dirbo daugiausiai pastoracinį darbą Kanadoje ir įvairiose Amerikos vietose. 1959 metais tėvas Steponas ra buvęs Provincijolo sekretoriumi ir ekonomu. Džiaugiamės kartu su kunigo Stepo mamyte, kuri dar tebėra gyva Lietuvoje, ir linkime kunigui Stepui dar daug suaktuvių atšvęsti. Tai reta diena, kada vieno ordono narių švenčia savo sidabrinės suaktuves tą pačią dieną. (v)

ARTEJANTI LAIKRAŠTININKO SUKAKTIS

Pranys Alšėnas

L a i k r a š t i n i n k u i, knygų autoriui, lietuvių literatūros istorijos bakalaurui ir "Dirvos" bendradarbiui, Praniui Alšėnui, 1971 m. rugsėjo 27 d. sukanka 60 metų amžiaus.

S u k a k t u v i n i k a s g i m ė U k m e r g ė s a p s k r., žemaitkieno vlsč., Vengravos km. Jo gimimo data — 1911 m. rugsėjo 27 d.

Pranys Alšėnas spaudoje darbuotis pradėjo 1929 m. Nepr. Lietuvoj, tremtyje — Vokietijoj ir dabar — Kanadoj gyvendamas daug rašė ir teberašo įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose, o taip pat angliškaj spaudoj. Per daugiau kaip du trečdaliu savo pragyvento amžiaus jis yra parašęs iš viso per 7.000 straipsnių įvairiaisiais klausimais ir paskelbęs šias knygas: novelių rinkinį "Talismanas", straipsnių (publicistikos) rinkinį "Maži žodžiai apie didelius dalykus", humoro knygą "Tūkstantis" šypsnų" ir Mažosios Lietuvos patrijarcho Martyno Jankaus monografiją. Pastarojo veikalo leidėju buvo a. a. J. Bačiūnas, o spaudė Dirvos "Vilties" spaustuė.

Pranys Alšėnas yra laimėjęs straipsnio konkursų premijas: "Drauge" 1955 m., "Laike" 1959 m., "Tėviškės Aiduose" 1960 m. ir "Lietuvių Dienose" premiją už reportažą 1963 m.